

Aktsiaselts PlusPlus Capital

**2019. aasta
konsolideeritud majandusaasta aruanne**

Aktsiaselts PlusPlus Capital
2019. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne

Ärinimi	Aktsiaselts PlusPlus Capital
Register	Eesti Vabariigi äriregister
Äriregistri number	11919806
Registreerimise kuupäev	05.04.2010
Aadress	Tartu mnt 83, 10115 Tallinn, Eesti
Telefon	+372 622 4020
E-mail	info@pluspluscapital.eu
Ettevõtte kodulehekülg	www.pluspluscapital.eu
Aruandeperiood	01.01.2019 – 31.12.2019
Juhatuse esimees	Mirje Trumsi
Põhitegevusala	64301
Audiitor	Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	7
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	8
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	9
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	10
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISARUANNETE LISAD	11
1. Üldine informatsioon	11
2. Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest.....	11
3. Finantsriskide juhtimine.....	29
4. Oluliste raamatupidamislike otsustuste ja hinnangute kasutamine	36
5. Kontserni struktuur ja muudatused konsolideerimisgrupis	36
6. Materiaalne põhivara	37
7. Immateriaalne põhivara	38
8. Investeeringud	38
9. Omandatud võlanõuete portfelligid.....	39
10. Laenud ja nõuded klientidele.....	40
11. Krediidirisk: laenud ja nõuded klientidele.....	41
12. Äritegevuse ja muud nõuded	45
13. Raha ja raha ekvivalendid	45
14. Aktsiakapital	45
15. Allutatud konverteeritavad laenud	46
16. Kapitalijaotused ja -jaotusettepanekud.....	46
17. Võlad tarnijatele ja muud kohustused	46
18. Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused	47
19. Maksuvõlad ja -ettemaksed.....	48
20. Siduvad ja tingimuslikud kohustused	49
21. Põhitegevuse tulud.....	49
22. Intressitulu	49
23. Tegevuskulud	50
24. Tööjõukulud.....	50
25. Finantstulud.....	50
26. Finantskulud	50
27. Tehingud seotud osapooltega.....	51
28. Aruandekuupäevajärgsed sündmused	51

29. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded	52
Juhatus kinnitus 2019. aasta konsolideeritud aastaaruandele	i
Sõltumatu audiitori aruanne.....	ii
Kasumi jaotamise ettepanek.....	v
Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes (EMTAK)	vi

TEGEVUSARUANNE

Aktsiaselts PlusPlus Capital (Ettevõtte, PPC) on omandatud võlanõuete portfelli haldamise ettevõtte, asutatud 5. aprillil 2010. aastal.

Aktsiaseltsi PlusPlus Capital kontserni (Kontsern, PlusPlus kontsern) kuuluvate ettevõtete põhitegevusala on tähtaja ületanud võlgnevuste portfelli ostmise, soetatud võlgnevuste restruktureerimine ja võlahalduse valdkonnas tegutsevate tütar-ettevõtete haldamine kõigis Balti riikides ning alates majandusaastast 2019 ka Soomes asutatud uues tütar-ettevõttes PlusPlus Capital Oy.

Alates majandusaastast 2019 käivitas Aktsiaselts PlusPlus Capital krediidi andmise tegevused oma tütar-ettevõtte Fresh Finance Group OÜ tütar-ettevõtete kaudu Eestis (Fresh Finance OÜ), Lätis (Fresh Finance AS) ja Leedus (Fresh Finance UAB).

Kontserni kuulusid 31.12.2019 seisuga ja majandusaastatel 2018 ja 2019 järgmised ettevõtted ja välisriikides registreeritud filiaalid:

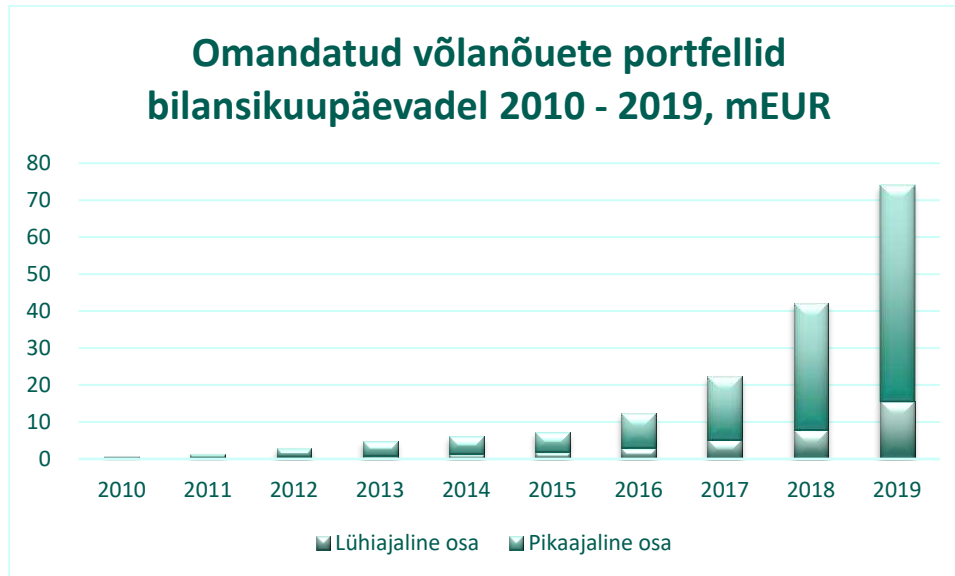
Ettevõtte/filiaal:	Asukohamaa:	Osad:*	Põhitegevusala:
PlusPlus Baltic OÜ	Eesti	100%	võlanõuete omandamine ja administreerimine
PPC Delta OÜ**	Eesti	100%	võlanõuete omandamine ja administreerimine
VõlaKütid OÜ**	Eesti	100%	inkassoteenused
PlusPlus Inkasso SIA	Läti	100%	inkassoteenused
PlusPlus Inkasso UAB	Leedu	100%	inkassoteenused
PlusPlus Invest OÜ	Eesti	100%	kinnisvarainvesteeringud
PlusPlus Baltic OU filiaale Latvijā	Läti		PlusPlus Baltic OÜ filiaal, võlanõuete omandamine ja administreerimine
PlusPlus Baltic OU Lietuvos filialas	Leedu		PlusPlus Baltic OÜ filiaal, võlanõuete omandamine ja administreerimine
Fresh Finance UAB	Leedu	100%	võlanõuete omandamine ja administreerimine, finantseerimine (endine ärinimi: PlusPlus Finance UAB)
Fresh Finance Group OÜ	Eesti	100%	äriarendus, arvutiprogrammeerimine, (endine ärinimi: Forward View OÜ)
Fresh Finance OÜ	Eesti	100%	krediidi andmine (endised ärinimed: SigmaCapital OÜ, SigmaCapital UÜ)
Fresh Finance AS	Läti	100%	kapitalirent, autode ja motoriseeritud kergliiklusvahendite kasutus- ja kapitalirent (endine ärinimi: Motoro Leasing, Akciju sabiedrība)
PlusPlus Capital Oy	Soome	100%	võlanõuete omandamine ja administreerimine

* osad kuuluvad otse või läbi tütar-ettevõtete Aktsiaseltsile PlusPlus Capital

** ühendatud majandusaastal 2019 (registrikanne 30. augustil 2019) PlusPlus kontserni ettevõttega Aktsiaselts PlusPlus Capital

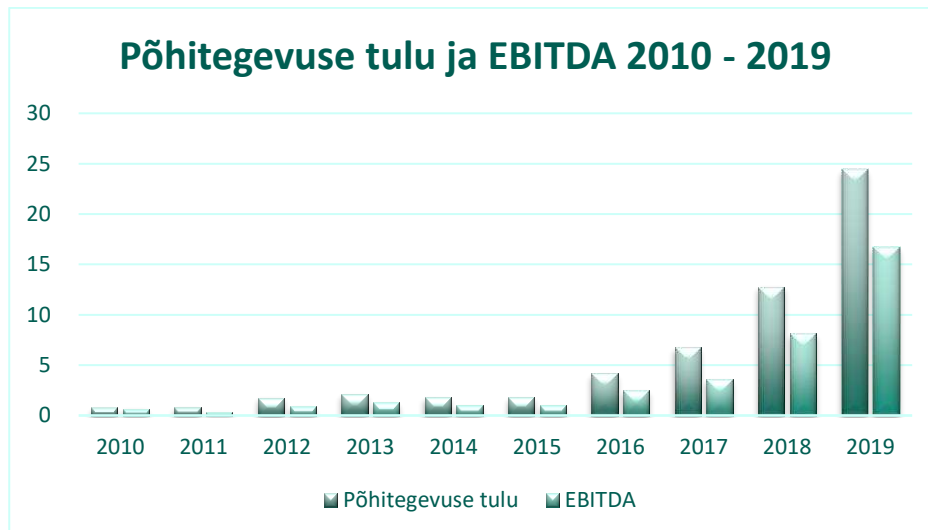
PlusPlus kontsern on kümne esimese tegevusaasta jooksul teinud Balti riikides, ja alates 2019 Soomes, oma tegevusalal märkimisväärsed edusamme, osaledes edukalt krediitiasutuste ja telekomiopeeraatorite poolt korraldatud nõuete oksjonmüükiel nii otse kui ka oma tütarettevõtete ja filiaalide kaudu.

Omandatud võlanõuete portfelli bilansilised väärtused on esitatud alljärgneval graafikul.

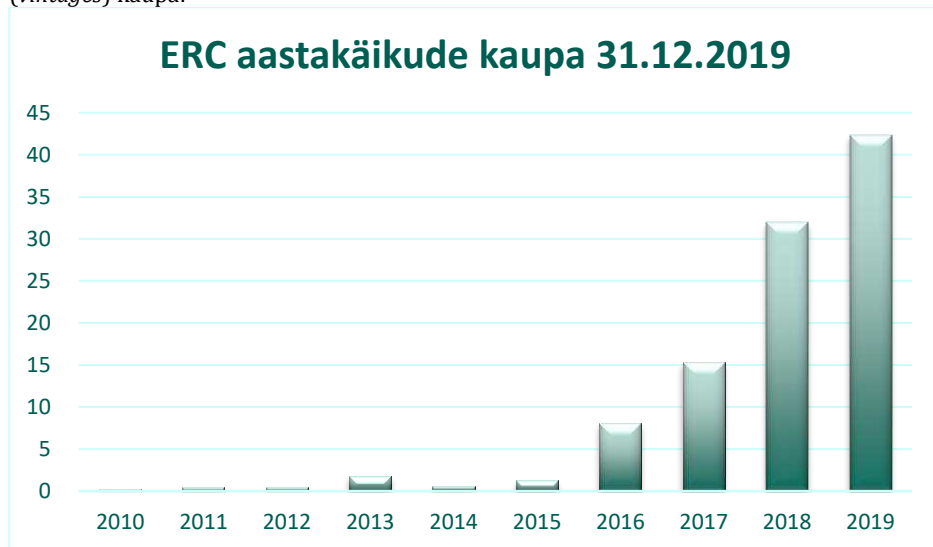
Majandusaasta 2019 lõpu seisuga ulatus Kontserni poolt omandatud võlanõuete portfelli bilansiline väärtus 74 miljoni euroni (31. detsember 2018: 42 miljonit eurot, 1. jaanuar 2018: 22 miljonit eurot).

Põhitegevuse tulu majandusaastal 2019 oli 24,2 miljonit eurot (2018: 12,8 miljonit eurot) ja EBITDA oli 16,6 miljonit eurot (2018: 8,1 miljonit eurot):

Tegevust on rahastatud nii Ettevõtte omavahenditest kui ka pankade poolt avatud krediidiinide ning väljastatud võlakirjade ja saadud laenu abiga.

Eeldatav järelejäänud laekumine (*estimated remaining collection, ERC*) 31. detsember 2019 seisuga ulatus 102,4 miljoni euroni (31. detsember 2018: 63,8 miljonit eurot, 1. jaanuar 2018: 32,0 miljonit eurot), mis on alltoodud joonisel esitatud aastakäikude (*vintages*) kaupa:

PlusPlus kontserni strateegiline eesmärk on saavutada Balti võlahalduse turul koht kolme juhtiva ettevõtte hulgas ja tegevust oluliselt laiendada nii valdkondade lõikes kui ka geograafiliselt. 2019. - 2020. aastal on jätkunud Kontserni ettevõtete kiire kasv kõigil koduturgudel Eestis, Lätis ja Leedus ning alates 2019 ka Soomes. PlusPlus kontsern on tegutsenud kasumlikult kõikidel aastatel alates asutamisest. 2019. aasta lõpu seisuga on Kontsernil varasid 82,4 miljonit eurot (31. detsember 2018: 52,3 ja 1. jaanuar 2018: 26,4 miljonit eurot). Meie korporatiivne poliitika on hoida omakapitali 30% tasemel varade kogumahust.

Kontsern panustab professionaalse teenuse pakkumiseks ning plaanide elluviimiseks järjepidevalt oma personali koolitamisest ja protsesside automatiseerimisest ning kasutab laialdaselt moodsaid infotehnoloogia lahendusi.

Kontsern tegutseb Balti riikides, mis on mõjutatud globaalsest ja eriti euroala riikide suundumustest. Euroopa Keskpanga makromajanduslikud prognoosid toovad esile soodsaid rahastamistingimusi, madalaid intresse ja mõõdukat inflatsioonikasvu, mis koos tööhõive kasvu ja tarbimise suurenemisega toetavad majanduskasvu stabiilset arengut aastatel 2019 – 2020.

Üldine makromajanduslik areng võimaldab Kontsernil tegevusmahtusid suurendada ja regioonis laiendada, pakkudes konkurentsivõimelisi teenuseid koostööpartneritele ja parimaid lahendusi meie klientidele.

Pikemas perspektiivis on Kontserni tegevus mõjutatud majanduskeskkonna tsüklilisusest, lühiajalises vaates on sesoonsuse põhjuseks võlanõuete portfelli üksikud suured ostutehingud, mida sõlmitakse erineva regulaarsusega.

PlusPlus kontsern järgib kõrgeid professionaalseid ja eetilisi standardeid. Meie eksperdid on üle 15-aastase kogemusega ja meie tööd usaldavad ka suurimad pangad ning telekommunikatsiooni ettevõtted Balti riikides. PlusPlus kontsern on usaldusväärne ja vastutustundlik suhetes klientidega ja koostööpartneritega. Meie jaoks on auasi aidata meie kliente rahumeelsete võlahendustega ja me teadvustame sotsiaalset vastutust üldise finants-usaldusväärse keskkonna parendamise eest, luues vastastikku austavaid ja usaldusväärseid lahendusi kahjustunud finantsuhete osapooltele.

Aruande koostamise perioodil ei ole ilmnunud olulisi valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seonduvaid riske, mis võiksid Kontserni majandusaasta 2019 kohta koostatud finantsaruandlust mõjutada. Tulenevalt 2020. aasta märtsis alguse saanud üleilmsest pandeemiasituatsioonist näeb Kontsern ette selle mõju tegevusele ulatuses, mis ei ületa sensitiivsusanalüüsi vahemikke (vaata käesoleva aruande lisade peatükki 3). Kontsern järgib finantsriskide maandamisel sisemisi protseduure.

Finantssuhtarvud

	2019	2018	Kasutatud valemid
Kokku varad, eurodes	82 405 884	52 285 531	Kokku varad
Põhitegevuse tulud, eurodes	24 195 230	12 760 121	Põhitegevuse tulud
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	0,64	1,49	Käibevarad / Lühiajalised kohustused
Omakapitali osakaal bilansimahust*, %	31,10%	30,10%	Omakapital / Varad

*Allutatud konverteeritavad laenud on finantssuhtarvudes arvestatud omakapitalina, vastavalt lepingulistele tingimustele

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Konsolideeritud finantsseisundi aruanne
seisuga**

<i>Eurodes</i>	Lisad	31.12.2019	31.12.2018 Korrigeeritud*	1.01.2018 Korrigeeritud*
VARAD				
Põhivarad				
Materiaalsed põhivarad	6	1 897 444	1 695 225	1 742 734
Immateriaalsed põhivarad	7	895 161	284 222	127 597
Investeeringud	8	213 093	540 000	0
Omandatud võlanõuete portfelligid	9	58 478 967	34 360 227	17 455 838
Laenud ja nõuded klientidele	10, 11	2 673 539	0	0
Äritegevuse ja muud nõuded	12	45 000	45 000	45 000
Kokku põhivarad		64 203 204	36 924 674	19 371 169
Käibevarad				
Omandatud võlanõuete portfelligid	9	15 554 488	7 817 303	4 926 617
Laenud ja nõuded klientidele	10, 11	1 089 162	300 000	0
Äritegevuse ja muud nõuded	12	852 131	740 089	715 981
Raha ja raha ekvivalendid	13	706 899	6 503 465	1 356 865
Kokku käibevarad		18 202 680	15 360 857	6 999 463
Kokku varad		82 405 884	52 285 531	26 370 632
OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED				
Aktsiakapital	14	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Reservkapital		100 000	100 000	100 000
Allutatud konverteeritavad laenud	15	1 342 318	1 284 589	906 037
Jaotamata kasum		17 659 216	8 350 220	4 505 413
Kokku omakapital		20 101 534	10 734 809	6 511 450
KOHUSTUSED				
Pikaajalised kohustused				
Allutatud konverteeritavad laenud	15	5 530 337	5 002 597	3 247 665
Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused	18	28 187 685	26 251 090	12 797 229
Kokku pikaajalised kohustused		33 718 022	31 253 687	16 044 894
Lühiajalised kohustused				
Võlad tarnijatele ja muud kohustused	17, 19	1 263 015	781 897	613 515
Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused	18	27 323 313	9 515 138	3 200 773
Kokku lühiajalised kohustused		28 586 328	10 297 035	3 814 288
Kokku kohustused ja omakapital		82 405 884	52 285 531	26 370 632

Lisad lehekülgedel 11-56 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

*Vaata lisas 2.4. esitatud informatsiooni, mis on seotud IFRS 16 rakendamisest tulenevate korrigeerimistega ning vastavat detailset infot arvestuspõhimõtete muutuste kohta.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

<i>Eurodes</i>	Lisad	2019	2018 Korrigeeritud*
Põhitegevuse tulud	21	23 955 506	12 748 050
Intressitulu	22	372 511	2 666
Neto intressitulu		372 511	2 666
Neto teenustasutulu		12 780	0
Muud tulud		3 337	9 405
Laenude väärtuse vähenemine	11	148 904	0
Põhitegevuse tulud kokku		24 195 230	12 760 121
Tegevuskulud	23	3 834 241	2 380 326
Tööjõukulud	24	3 725 340	2 230 701
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6, 7	408 485	238 057
Muud kulud		2 329	1 265
Tegevuskulud kokku		7 970 395	4 850 349
Ärikasum		16 224 835	7 909 772
Finantstulud	25	773	24 303
Finantskulud	26	6 790 700	4 089 268
Kasum enne tulumaksustamist		9 434 908	3 844 807
Tulumaks		25 912	0
Aruandeaasta kasum		9 408 996	3 844 807
Aruandeaasta koondkasum		9 408 996	3 844 807

Lisad lehekülgedel 11-56 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

*Vaata lisas 2.4. esitatud informatsiooni, mis on seotud IFRS 16 rakendamisest tulenevate korrigeerimistega ning vastavat detailset infot arvestuspõhimõtete muutuste kohta.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne**31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta**

<i>Eurodes</i>	Lisad	2019	2018 Korrigeeritud*
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksustamist		9 434 908	3 844 807
Korrigeerimised mitterahalistele kirjetele:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6, 7	408 485	238 057
Muutused käibekapitalis:			
Äritegevusega seotud nõuete ja muude nõuete muutus	12	-183 676	-348 809
Äritegevusega seotud kohustuste ja muude kohustuste muutus	17	-992 894	-618 101
Omandatud võlanõuete portfelli muutus	9	-31 855 925	-19 795 075
Muutus laenudes ja nõuetes klientidele		-3 762 701	0
Muud korrigeerimised:			
Intressikulu	18, 26	6 790 523	4 032 357
Muud finantstulud ja -kulud	25, 26	-238	-33 856
Intressitulud	22	284	398
Kokku rahavood äritegevusest		-20 161 234	-12 680 222
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamine	6, 7	-538 212	-347 173
Antud äri-laenud		-25 000	0
Saadud tagasimaksud antud äri-laenude eest		29 638	0
Saadud intressid		3 068	0
Muude investeringute soetamine	8	-213 093	-540 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-743 599	-887 173
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenu ja väljaantud võlakirjad	18	26 763 600	27 918 987
Saadud laenude ja väljaantud võlakirjade tagasimaksud	18	-6 977 868	-7 652 257
Kapitalirentide tagasimaksud	18	-43 431	-63 743
Saadud allutatud laenu	15	305 000	2 000 000
Kasumijaotised		-100 000	0
Tasutud tulumaks		-25 912	0
Makstud laenude ja muude võlakogustuste intressid	18, 26	-4 807 431	-3 482 803
Makstud rendikohustuse intressid	18, 26	-5 691	-6 189
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		15 108 267	18 713 995
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-5 796 566	5 146 600
Raha ja raha ekvivalendid aasta alguses	13	6 503 465	1 356 865
Raha ja raha ekvivalendid aasta lõpus	13	706 899	6 503 465

Lisad lehekülgedel 11-56 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

*Vaata lisas 2.4. esitatud informatsiooni, mis on seotud IFRS 16 rakendamisest tulenevate korrigeerimistega ning vastavat detailset infot arvestuspõhimõtete muutuste kohta.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

<i>Eurodes</i>	Lisad	Aktsia- kapital	Reservid	Allutatud konverteeri- tavad laenud	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 1. jaanuar 2018	14	1 000 000	100 000	906 037	4 505 413	6 511 450
Allutatud konverteeritav laen	15	0	0	378 552	0	378 552
Kokku tehingud omanikega		0	0	378 552	0	378 552
Aruandeaasta kasum		0	0	0	3 844 807	3 844 807
Aruandeaasta koondkasum		0	0	0	3 844 807	3 844 807
Saldo seisuga 31. detsember 2018	14	1 000 000	100 000	1 284 589	8 350 220	10 734 809
Saldo seisuga 1. jaanuar 2019	14	1 000 000	100 000	1 284 589	8 350 220	10 734 809
Allutatud konverteeritav laen	15	0	0	57 729	0	57 729
Tulemijaotised		0	0	0	-100 000	-100 000
Kokku tehingud omanikega		0	0	57 729	0	57 729
Aruandeaasta kasum		0	0	0	9 408 996	9 408 996
Aruandeaasta koondkasum		0	0	0	9 408 996	9 408 996
Saldo seisuga 31. detsember 2019	12	1 000 000	100 000	1 342 318	17 659 216	20 101 534

Täiendava informatsiooni saamiseks vaata Lisa 14.

Allutatud konverteeritavate laenude kohta täiendava info saamiseks vaata Lisa 15.

Lisad lehekülgedel 11-56 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISARUANNETE LISAD

1. Üldine informatsioon

Aktsiaselts PlusPlus Capital (edaspidi ka Ettevõtte või Emaettevõtte ning koos tütaretevõtetega Kontsern) on Eesti Vabariigis registreeritud aktsiaselts. Ettevõtte registreeriti 5. aprillil 2010.

Ettevõtte registreeritud kontori aadress on Tartu maantee 83, Tallinn 10115, Eesti.

Kontserni põhitegevusalad on kirjeldatud Lisas 3.

Kontserni majandusaasta algab kalendriaasta 1. jaanuaril ja lõppeb sama kalendriaasta 31. detsembril.

Ettevõtte kõik aktsiad on lihtaktsiad, iga aktsia nimiväärtus on 100 eurot ning aktsiakapital oli seisuga 31. detsember 2019, 31. detsember 2018 ja 1. jaanuar 2018 täielikult sisse makstud. Ettevõtte aktsionäride nimekiri on avalikustatud Lisas 14.

Ettevõtte juhatus kinnitas käesoleva aastaaruande 20. aprillil 2020. Ettevõtte aktsionäridel on seadusega ettenähtud õigus kinnitada käesolev aastaaruanne või jätta see kinnitamata ning nõuda uue aastaaruande valmistamist.

2. Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1. Koostamise alused

Kontserni konsolideeritud finantsaruanded seisuga 31. detsember 2019 on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (*European Union, EU*) poolt.

Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud tegevuse jätkuvuse alusel, rakendades soetusmaksumuse printsiipi, väljaarvatud juhtudel, kui allpool esitatud raamatupidamise arvestuspõhimõtetes on teistmoodi kehtestatud. Finantsaruanded on esitatud eurodes, väljaarvatud juhtudel, kui on teistmoodi märgitud.

Kasumi- ja rahavoogude aruanded

Kontsern on valinud ühise konsolideeritud koondkasumiaruande esitamiseviisi. Kontsern kajastab äritegevuse rahavoogusid kaudse meetodi abil. Intressitulu on kajastatud äritegevuse rahavoogudes, makstud intressid on kajastatud finantseerimise rahavoogude hulgas. Tehingud omandatud võlanõuete portfelliga on kajastatud osana äritegevuse rahavoogudest, kuna taoline kajastusviis peegeldab parimal moel Kontserni äritegevusi.

Konsolideeritud finantsaruannete koostamine

Konsolideeritud finantsaruannete koostamine vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, nõuab juhtkonnalt otsustuste, hinnangute ja eelduste kujundamist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade ja kohustuste, tulude ja kulude ning lisades avalikustatavate tingimuslike varade ja tingimuslike kohustuste kajastatavaid summasid.

Märkimisväärsete raamatupidamislike otsustuste ja hinnangute kasutamine

Ehkki hinnanguid ja nende aluseks olevad eelduseid vaadatakse regulaarselt üle ja need rajanevad ajaloolisel kogemusel ning tulevikusündmuste ootusel, mis usutavasti on mõistlikud asjaoludest tingituna, võivad siiski tegelikud tulemused erineda hinnangutest. Informatsioon juhtkonna kriitiliste otsustuste ja hinnangute kohta, millel on oluline mõju finantsaruannetes kajastatud summadele, on esitatud alljärgnevalt.

2.2. Hinnangutes sisalduv määramatus

Juhtkonna poolt kujundatud hinnangud põhinevad ajalooliselt kogemusel ja informatsioonil, mis on olnud kättesaadav finantsaruannete koostamise kuupäeval. Seetõttu eksisteerib bilansipäeval esitatud varade ja kohustustega ning vastavate tulude ja kuludega seotud risk, et rakendatud hinnanguid tuleb tulevikus ümber kujundada. Allpool on kirjeldatud hinnangutes sisalduva määramatuse võtmeallikaid, millel on märkimisväärne risk põhjustada finantsaruannetes olulisi korrigeerimisi.

a) Omandatud võlanõuete portfelli õiglase väärtuse mõõtmine

Esialgsel arvele võtmisel klassifitseeritakse Kontserni poolt omandatud võlanõuete portfelliid kajastatavateks õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Pärast esmast arvele võtmist hallatakse omandatud võlanõudeid ning nende toimimist hinnatakse portfelliidena õiglase väärtuse alusel, vastavuses Kontserni dokumenteeritud riskijuhtimise ja investeerimisstrateegiaga. Pärast esmast arvele võtmist kasutatav õiglase väärtuse hindamise mudel põhineb omandatud võlanõuete portfelliid kaupa prognoositud 5- kuni 10-aastaste (60- kuni 120-kuiste) diskonteeritud rahavoogude (*discounted cash flows*, DCF) analüüsil. Eeldatav järelejäänud laekumine (*expected remaining collections*, ERC) modelleeritakse iga üksiku portfelliid hinnangulise järelejäänud eluea jooksul. Finantsaruannete koostamisel seisuga 31. detsember 2019 on Kontsern kasutanud kuni 10-aastaseid (120-kuiseid) ERC kõveraaid või lühemaid perioode vastavalt iga üksiku portfelliid järelejäänud eluea kohta tehtud hinnangutele. Juhtkond on kaalutlenud maksimaalselt 10-aastaste kõverate kasutamist põhjendatuna, kuna 10-aastane periood katab käesolevate finantsaruannete koostamise kuupäeva seisuga portfelliidides sisalduvate kokkulepitud tasumiste ajastused märkimisväärse ülekaaluga.

Õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate omandatud võlanõuete portfelliid õiglase väärtus mõõdetakse pärast esmast arvele võtmist igal järgneval bilansipäeval uuesti üle kuni nende varade kajastamise lõpetamiseni. Õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes nende muutuste ilmnemise perioodil. Vastavates kasumites ja kahjumites sisalduvad nii nende finantsvarade võõrandamisel tekkivad kasumid ja kahjumid kui ka veel omatavate finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid.

Täiendava info saamiseks vaata Lisa 3 "Finantsriskide juhtimine" ja Lisa 9 "Omandatud võlanõuete portfelliid" juurde.

b) Omandatud võlanõuete portfelliid lühi- ja pikaajalise osa klassifikatsioon

Kontsern kajastab konsolideeritud finantsaruannetes varasid ja kohustusi lühi- ja pikaajalise klassifikatsiooni alusel. Vara loetakse käibevaraks siis, kui vara:

- Loodetakse realiseerida või kavatakse müüa või tarbida oma tavapärase äri tsükli jooksul,
- Hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- Loodetakse realiseerida 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, või
- On raha või raha ekvivalent, välja arvatud juhul, kui vara kasutamine vahetamiseks või kohustuse katmiseks on piiratud vähemalt aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul.

Kõik ülejäänud varad loetakse põhivaraks.

Omandatud võlanõuete portfelliid lühiajaline osa määratakse kindlaks finantsaruannete kuupäevale järgneva kaheteistkümneme kuu eeldatava järelejäänud laekumise (ERC) diskonteeritud väärtuse alusel. Ülejäänud ERC diskonteeritud väärtus on klassifitseeritud pikaajalisena.

2.3. Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgnevad uued või muudetud standardid ja tõlgendused on Kontsernile kohaldatavad alates 1. jaanuarist 2019:

IFRS 16: Rendilepingud

Rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Uus standard sätestab rendilepingute arvele võtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadele varadele ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingu kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Vaata Lisas 2.4. esitatud infot, mis on seotud IFRS 16 rakendamisest tulenevate korrigeerimistega ning vastavat detailset infot arvestuspõhimõtete muutuste kohta.

Teisi uusi või muudetud standardeid või tõlgendusi, mis rakenduvad esmakordselt 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavale majandusaastale ja millelt võiks oodata Kontsernile olulist mõju, peale ülalkirjeldatute ei ole.

Uute arvestuspõhimõtete väljakuulutamine

Avaldatud on teatud uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on Kontsernil kohustuslikud alates 1. jaanuarist 2020 või hiljem algavatel majandusaastatel ja mida Kontsern ei ole ennetähtaegselt rakendanud.

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused

Rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus.

Kontsern analüüsib ja avalikustab selle muudatuse mõju pärast muudatuse rakendamist.

Olulisuse mõiste – IAS 1 ja IAS 8 muudatused

Rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmise, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad.

Kontsern analüüsib ja avalikustab selle muudatuse mõju pärast muudatuse rakendamist.

Rohkem uusi või ülevaadatud standardeid või tõlgendusi, mis ei ole veel rakenduvad, kuid millelt võiks oodata Kontsernil olulist mõju, peale ülalkirjeldatute ei ole.

2.4. Raamatupidamislikud kohandused standardi IFRS 16 tagasiulatuva rakendamise tõttu

Kontsern rakendas standardit IFRS 16 "Rendilepingud" tagasiulatuvalt 1. jaanuari 2019 seisuga ja korrigeeris võrdlusandmeid 2018. aasta majandusaasta kohta, nagu on lubatud standardi teatud üleminekureeglite kohaselt. Seega ei ole 2018. aasta majandusaasta võrdlusandmed esitatud varasemalt kehtinud standardi IAS 17 ja sellega seotud tõlgenduste kohaselt. Käesoleva standardi esmasest rakendamisest tulenev kumulatiivne mõju on kajastatud esmase rakendamise kuupäeval jaotamata kasumi algsaldo korrigeerimisena.

Kontsern on esmasel rakendamisel kajastanud kasutamissoiguse esemeks oleva vara nende rentide puhul, mis varem olid standardi IAS 17 kohaselt liigitatud 'kasutusrendiks'. Kontsern mõõtis rendikohustist järelejäänud rendimaksete nüüdisväärtuses, mida diskonteeris rentniku alternatiivse laenuintressimääraga esmase rakendamise kuupäeva, 1. jaanuari 2018 seisuga. Esmasel rakendamisel kasutas Kontsern järgmisi rentniku alternatiivse laenuintressimäära kaalutud keskmisi väärtusi: 3% kontoripindade rendilepingute puhul.

Praktilise abinõuna on Kontsern esmase rakendamise kuupäeva seisuga otsustanud mitte ümber hinnata, kas lepingu puhul on tegemist rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Selle asemel on Kontsern tuginenud oma varasematele hinnangutele nende lepingute osas, mis on sõlmitud enne ülemineku kuupäeva, rakendades standardi IAS 17 "Rendid" ja tõlgenduse IFRIC 4 "Kindlakstegemine, kas kokkulepe hõlmab renti" nõudeid.

IFRS 16 esmasel rakendamisel on Kontsern kasutanud järgmisi standardi poolt lubatud lihtsustusi varem kasutusrendiks liigitatud rentide osas:

- ühtse diskontomäära kasutamine sarnaste omadustega rendilepingute suhtes;
- väärtuse languse analüüsi tegemise asemel võib rentnik vahetult enne esmase rakendamise kuupäeva tugineda standardi IAS 37 "Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad" kohaselt esitatud hinnangule rendilepingute kahjulikkuse kohta. Kui rentnik otsustab kasutada seda praktilist abinõud, peab rentnik korrigeerima kasutussoiguse esemeks oleva vara väärtust esmase rakendamise kuupäeval kahjulike rendilepingute eraldise summa võrra, mida on finantsseisundi aruandes kajastatud vahetult enne esmase rakendamise kuupäeva;
- IFRS 16 nõuete mitte rakendamine rentide suhtes, mille rendiperiood lõpeb 12 kuu jooksul alates esmase rakendamise kuupäevast;
- esmase rakendamise kuupäeval kasutussoiguse esemeks oleva vara väärtust hinnates on jäetud arvestamata esmased otsekulutused;
- tagantjärele tarkuse kasutamine, tehes seda näiteks rendiperioodi kindlaksmääramiseks juhul, kui leping sisaldab rendi pikendamise või tühistamise soigust.

Selliste rentide suhtes, mis liigitati IAS 17 kohaselt kapitalirendiks, on kasutamissoiguse esemeks oleva vara bilansiline väärtus ja rendikohustis esmase rakendamise kuupäeva seisuga sama, mis standardi IAS 17 kohaselt mõõdetud rendivara bilansiline väärtus ja rendikohustis vahetult enne nimetatud kuupäeva. Selliste rentide puhul kajastab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara ja rendikohustist käesoleva standardi kohaselt alates esmase rakendamise kuupäevast. Selle tulemusena tehti korrigeerimisi muutuvate rendimaksete tõttu, mis sõltuvad indeksist või määrast.

Rendikohustuse mõõtmine esmasel rakendamisel

Kontsern on esmase rakendamise kuupäeva seisuga kasutamissoigusega seotud rendikohustust hinnanud kasutamissoiguse esemeks olevat vara väärtusega võrdses summas, mida on korrigeeritud selle rendiga seotud ette makstud või akumulbeerunud rendimaksetega, mida kajastati finantsseisundi aruandes 1. jaanuar 2018 seisuga.

EUR

Tuleviku minimaalsed rendimaksed seoses mitte-katkestatavate kasutusrentidega 1. jaanuaril 2018	131 411
Diskonteerituna rentniku alternatiivse laenu kulukuse määraga esmase rakendamise kuupäeva seisuga (3,0%)	125 532
Lisa: kapitalirendi kohustused, mis olid kajastatud seisuga 1. jaanuar 2018	195 731
Rendikohustus, mis on kajastatud finantsseisundi aruandes seisuga 1. Jaanuar 2018	321 263

Vara kasutamissoiguse mõõtmine esmasel rakendamisel

Kontsern on esmasel rakendamisel kasutamissoiguse esemeks olevat vara väärtust hinnanud rendikohustisega võrdses summas, mida on korrigeeritud selle rendiga seotud ette makstud või akumulbeerunud rendimaksetega, mida kajastati finantsseisundi aruandes 1. jaanuar 2018 seisuga.

Standardi IFRS 16 tagasiulatava rakendamise seotud kohanduste tõttu klassifitseeriti pikaajalised kontoripindade rendid varasemast kasutusrentidena kajastamisviisist ümber kapitalirentideks ja vastavalt on korrigeeritud ka võrdlusperioode seisuga 1. jaanuar 2018 ja 31. detsember 2019. Vastavate oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte on esitatud Lisas 2.5.

	31.12.2018		31.12.2018		01.01.2018	
	Kajastatud eelmisel aastal	Muudatuse korrigeerimine	Korrigeeritud	Kajastatud eelmisel aastal	Muudatuse korrigeerimine	Korrigeeritud
Materiaalsed põhivarad	1 608 955	86 270	1 695 225	1 617 202	125 532	1 742 734
Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused (pikaajalised)	26 209 285	41 805	26 251 090	12 716 162	81 067	12 797 229
Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused (lühiajalised)	9 470 673	44 465	9 515 138	3 156 308	44 465	3 200 773
	2018		2018			
	Kajastatud eelmisel aastal	Muudatuse korrigeerimine	Korrigeeritud			
Tegevuskulud	2 457 602	-77 276	2 380 326			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	198 795	39 262	238 057			
Muud kulud	1 265	0	1 265			
Finantskulud	4 051 254	38 014	4 089 268			

Kokkuvõttes ei olnud vajalik teostada muid täiendavaid korrigeerimisi lisaks ülalkirjeldatud finantsseisundi aruandes esmasel rakendamisel seisuga 1. jaanuar 2019 ning varaseima esitatud perioodi alguse (1. jaanuar 2018) seisuga.

2.5. Märkimisväärsed raamatupidamise arvestuspõhimõtted

Alljärgnevad on Kontserni konsolideeritud finantsaruannete koostamisel rakendatud märkimisväärsed raamatupidamise arvestuspõhimõtted.

a) Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud finantsaruanded esitavad Aktsiaseltsi PlusPlus Capital ja tema tütarettevõtete rida-realt konsolideeritud finantsinformatsiooni. Tütarettevõtjad konsolideeritakse alates päevast, mil Kontsern omandas kontrolli, ning konsolideerimine lõpetatakse alates päevast, mil kontrolli omamine lõpeb.

Tütarettevõtjad on kõik ettevõtted, mille üle Kontsern omab kontrolli. Kontsern kontrollib ettevõtet siis, kui Kontsern on avatud või omab õigusi mitmesugustele kasumitele oma osaluse kaudu ettevõttes ja omab võimet mõjutada neid kasumeid läbi oma võimu teostamisega ettevõtte üle.

Tütarettevõtted kasutavad oma finantsaruannete valmistamisel samu arvestuspõhimõtteid nagu Emaettevõtte. Kõik kontserni-sisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerumata kasumid ja kahjumid, mis tulenevad Kontserni ettevõtete vahelistest tehingutest, on finantsaruannetes täielikult elimineeritud. Realiseerimata kasumid ja kahjumid ei ole elimineeritud juhul kui need olemuslikult tulenevad varade väärtuse vähenemisest.

Tütarettevõtted on konsolideeritud finantsaruannetes kajastatud soetusmaksumuse meetodil.

Soetusmaksumuse meetodil kajastatud äriühenduse soetusmaksumus allokeeritakse omandamise kuupäeva seisuga varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglastele väärtustele. Soetusmaksumuse ja omandatud varade, kohustuste ning tingimuslike kohustuste õiglaste väärtuste vahe kajastatakse firmaväärtusena. Juhul kui õiglase väärtus ületab soetusmaksumust, siis vahe (negatiivne firmaväärtus) kajastatakse kohealt perioodituluna.

Tütarettevõtete kajastamine Emaettevõtte eraldiseisvas bilansis

Emaettevõtte eraldiseisvas bilansis (esitatud Lisas 29) on investeringud tütarettevõtetesse mõõdetud kapitaliosaluse meetodil. Tütarettevõtete makstud dividendid kajastatakse hetkel, mil Emaettevõtte omandab õiguse nendele dividendidele.

b) Äriühendused

Äriühendusi kajastatakse ostumeetodil. Soetusmaksumuseks loetakse üle antud tasu kogusummat, mida mõõdetakse omandamiskuupäeva seisuga õiglasest väärtusest, arvestades omandatud ettevõttes olevaid kõiki vähemusosalusi. Iga äriühenduse puhul otsustab Kontsern eraldi, kas hinnata vähemusosalust omandatud ettevõttes õiglasest väärtusest, või vastavalt selle proportsionaalsele osale omandatud ettevõtte eristatavast netovarast. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ja kajastatakse tegevuskulude all.

Äriühingu omandamisel hindab Kontsern üle antud finantsvarade ja -kohustuste klassifitseerimise ja määratlemise vastavust lepingutingimustele, majandusoludele ning muudele asjakohastele asjaoludele omandamiskuupäeva seisuga.

Kui äriühendus teostatakse järk-järgult, hinnatakse eelnevalt omandatud omakapitali osalus ümber omandamise kuupäeva seisuga õiglasest väärtusest ning sellest tulenev kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes. Edaspidi võetakse see info arvesse ka firmaväärtuse leidmisel.

Omandaja poolt üle kantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamiskuupäeva seisuga õiglasest väärtusest. Kõikide tingimuslike tasude (välja arvatud nende, mis on klassifitseeritud omakapitaliks) suurus mõõdetakse õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande. Omakapitaliks klassifitseeritud tingimuslikku tasu uuesti üle ei mõõdetata ning edaspidine arveldamine kajastatakse omakapitalis.

c) Põhitegevuse tulud

Kontserni põhitegevuse tulud koosnevad omandatud võlanõuete portfelli oiglaste väärtuse ümberhindlustest tekkinud kasumitest ja kahjumitest ning tuludest osutatud teenustelt. Tulu oiglaste väärtuse ümberhindlustelt sisaldab võlanõuete ümberhindlustelt tulenevaid kasumeid ja kahjumeid. Omandatud võlanõuete portfelli esialgsel arvele võtmisel on Kontsern otsustanud kajastada neid oiglaste väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Oiglaste väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad omandatud võlanõuete portfelli hinnatakse igal bilansipäeval ümber nende oiglaste väärtusesse kuni nende varade kajastamise lõpetamiseni.

Oiglaste väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes. Kasumite ja kahjumitena kajastatakse nii kõnealuste finantsvarade müügist saadavaid kasumeid ja kahjumeid kui ka endiselt Kontsernile kuuluvate varade oiglaste väärtuse muutustest tulenevaid realiseerimata kasumeid ja kahjumeid.

d) Muud tulud ja finantstulud

Müügitulu kajastatakse ulatuses, milles on tõenäoline, et Kontsern saab majanduslikku kasu ning tulu suurust saab usaldusväärselt mõõta, sõltumata makse laekumise tegelikust kuupäevast.

Muud tulud koosnevad muudest ebaregulaarsetest tuludest, mis ei ole seotud põhitegevustega.

Müügitulu kajastatakse saadud või saada oleva tasu oiglaste väärtuses, võttes arvesse lepingus määratud maksetingimusi ning jättes arvestamata maksud ja lõivud. Kontsern hindab kõiki oma tulu saamise eesmärgil sõlmitud lepingulisi suhteid konkreetsete kriteeriumide alusel, et teha kindlaks, kas ta tegutseb neis käsundiandja või -saajana. Kontsern on kaalutlenud, et kõigis tulu saamise eesmärgil sõlmitud lepingulistes suhetes tegutseb ta käsundiandjana. Tulu kajastamiseks peavad olema eelnevalt täidetud ka asjakohased kriteeriumid, vaata dividendide puhul rakenduvaid kriteeriume alljärgnevalt:

Dividendid

Dividenditulu kajastatakse sel hetkel, kui Kontsernil on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks, mis juhtub üldjuhul siis, kui aktsionärid on dividendid kinnitanud.

e) Välisvaluutatehingute kajastamine

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on ühtlasi ka Emaettevõtte arvestusvaluuta. Kontsern määrab kindlaks iga ettevõtte arvestusvaluuta ning iga ettevõtte finantsaruannetes sisalduvaid kirjeid mõõdetakse seda arvestusvaluutat kasutades. Eurodes tehtavate tehingute puhul kasutatakse Euroopa Keskpannga ametlikku vahetuskurssi. Kontsern kasutab konsolideerimisel otsemeetodit ning välismaise äriüksuse realiseerimisel kasumisse või kahjumisse ümberklassifitseeritud kasum või kahjum tuleneb seetõttu antud meetodi kasutamisest.

f) Tulumaks Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtjad

Tulumaksuseaduse alusel Eestis ei maksustata äriühingute teenitud aastaseid kasumeid. Äriühingu tulumaksu makstakse dividendidelt. Maksumäär on 20/80 (neto)dividendidelt. Dividendide jaotamiselt tekkiv tulumaks kajastatakse kuluna dividendide väljakuulutamise hetkel (mil kohustus tekib).

Alates 2019. aastast võib rakendada dividendide maksetele maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära võib kasutada dividendide maksetele summas kuni keskmine dividendimakse kolme varasema aasta jooksul, mis olid maksustatud maksumääraga 20/80. 2018 on esimene aasta, mida arvesse võtta eelneva kolme aasta keskmise dividendi arvutamisel.

Tütarettevõtted Soomes, Lätis ja Leedus

Soomes maksustatakse äriühingute netokasumit 20%-lise tulumaksuga. Maksustatav tulu arvutatakse äriühingu maksueelsest kasumist, kohandatuna tulumaksutagastustega ajutistest või püsivatest tulu või kulu korrigeerimistest vastavuses kohaliku tulumaksu seadusandlusega.

Soome tütarettevõttele määratakse edasilükkunud tulumaksu varad või kohustused kõikidele ajutistele erinevustele varade ja kohustuste maksubaaside ning nende jääkväärtuste vahel bilansipäeva seisuga. Edasilükkunud maksuvarad kajastatakse bilansis vaid siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekib maksustatavat kasumit, millest mahaarvamisi saab teha.

Äriühinguid maksustatakse Leedus netokasumi 15%-lise tulumaksuga. Maksustatav tulu arvutatakse äriühingu maksueelsest kasumist, kohandatuna tulumaksutagastustega ajutistest või püsivatest tulu või kulu korrigeerimistest vastavuses kohaliku tulumaksu seadusandlusega.

Leedu tütarettevõtetele määratakse edasilükkunud tulumaksu varad või kohustused kõikidele ajutistele erinevustele varade ja kohustuste maksubaaside ning nende jääkväärtuste vahel bilansipäeva seisuga. Edasilükkunud maksuvarad kajastatakse bilansis vaid siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekib maksustatavat kasumit, millest mahaarvamisi saab teha.

Kooskõlas maksuseadusega, mis kehtis kuni 2017. aastani, olid Läti äriühingute kasumid maksustatavad tulumaksuga. Seetõttu, kuni selle ajani, oli edasilükkunud tulumaks ette nähtud kõigi ajutiste erinevuste puhul, mis tekkisid Läti tütarettevõtete varade ja kohustuste maksubaaside ja nende konsolideeritud finantsaruannete bilansilise maksumuse vahel. Vastavuses uue Äriühingute Tulumaksuseadusega, alates 1. jaanuarist 2018, on ettevõtte tulumaks määraga 20/80 rakendatav pärast 2017. aastat tekkinud kasumitele vaid nende jaotamisel. Seaduse üleminekusätted võimaldavad dividendide tulumaksukohustuse vähendamist, kui äriühingul on kasutamata maksukahjumeid või teatavaid allahindlusi kajastatud seisuga 31. detsember 2017.

Uue maksuseaduse tõttu ei ole enam erinevusi varade ja kohustuste jääkväärtuste ning nende maksubaaside vahel ning sellest tulenevalt ei teki enam Läti tütarettevõtetes edasilükkunud tulumaksu varasid ega kohustusi. Kõikide varasematel perioodidel kajastatud edasilükkunud maksu varade ja kohustuste kajastamine lõpetati 2017. aastal ning vastav tulumaksu kulu / tulu kajastati kasumiaruandes.

g) Immateriaalsed varad

Iga eraldiseisvana omandatud immateriaalne põhivara võetakse esialgselt arvele soetusmaksumuses mõõdetuna. Äriühendusest omandatud immateriaalse põhivara soetusmaksumuseks loetakse vara õiglast väärtust omandamiskuupäeva seisuga. Immateriaalset vara kajastatakse vaid juhul, kui on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu kandub edasi Kontsernile ja vara maksumust saab usaldusväärset mõõta.

Immateriaalse põhivara kasulik eluiga võib olla kas piiratud või piiramatu.

Pärast algset arvele võtmist kajastatakse piiratud eluaega immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja akumuliseeritud kahjum vara väärtuse langusest. Immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku eluea jooksul. Immateriaalse vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit mõõdetakse vara neto müügitulu ja bilansilise maksumuse vahena ning kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamisel. Piiratud elueaga immateriaalsete varade väärtuse langust hinnatakse, kuna iganes on põhjust arvata, et immateriaalse vara väärtus võib olla vähenenud.

Kasulikud eluead, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle igal aastal veendumaks, et neist tuleneva majandusliku kasu oodatav mudel on seniste kaalutlustega endiselt kooskõlas.

Uurimis- ja arendusväljaminekud

Uurimistegevusega seotud kulud kantakse kuludesse nende tekkimisel. Konkreetse projekti arendustegevusega seotud kulud kajastatakse immateriaalse varana juhul, kui Kontsern suudab tõestada järgmist:

- Immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik,
- Kontsern kavatab immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa,
- Kuidas immateriaalne vara loob tulevast majanduslikku kasu,
- Vara arendamise lõpetamiseks on olemas piisavad vahendid, ning
- Kontsern suudab usaldusväärset mõõta vara arendustegevusega seotud kulutusi.

Pärast arendustegevusega seotud kulutuste esmast kajastamist varana rakendatakse soetusmaksumuse meetodit, mille kohaselt tuleb vara kajastada tema soetusmaksumuses, kust on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja kahjum vara väärtuse langusest. Vara amortiseerimine algab siis, kui arendustegevus on lõpetatud ning vara on kasutamiseks valmis. Seda amortiseeritakse kogu eeldatava tulevase majandusliku kasu saamise perioodi jooksul. Amortisatsiooni kajastatakse äritegevuse kuludena.

	Arvutitarkvara	Arenduskulud
Kasulik eluiga (aastates)	2-10	2-10
Amortisatsiooni meetod	lineaarne	lineaarne
Sisemiselt loodud või omandatud	omandatud	omandatud

Arvutitarkvara – uue tarkvara ostu kulud kapitaliseeritakse ja kajastatakse immateriaalse põhivarana, kui nimetatud kulud ei moodusta lahutamatu osa riistvarast, millele kõnealune tarkvara osteti.

Kulud, mis kantakse, et taastada või säilitada tulevast majanduslikku kasu, mida Kontsern olemasolevate süsteemide esialgse hinnangulise tootlikkuse kohaselt ootab, kantakse vastava taastamistöö või säilitamiseks vajalike tegevuste sooritamisel kuludesse.

h) Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara esialgne maksumus koosneb selle ostuhinnast, sh soetuselt tagastamatutest maksudest ning kulutustest, mis on otseselt seotud varaobjekti otstarbekohaseks kasutamiseks vajalikku seisukorda ja asukohta viimisega. Pärast materiaalse põhivara kasutuselevõttu tekkinud kulud, nagu remondi- ja hoolduskulud, kajastatakse üldjuhul koondkasumiaruandes perioodil, mil need on tekkinud.

Kulumit arvutatakse lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

Sõidukid	2-10 aastat,
Arvutid ja riistvara	2-10 aastat,
Kinnisvara	kuni 25 aastat.

Kasulikud eluead, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle igal aastal, et veenduda, et materiaalsest põhivarast tuleneva majandusliku kasu ajastus poleks oluliselt muutunud. Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et nende bilansiline väärtus ei pruugi olla kaetav.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse selle müügil või kui selle kasutusest või müügist ei prognoosita enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit (s.o erinevus müügist saadud netotulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahel) kajastatakse selle aruandeaasta koondkasumiaruandes, mil vara kajastamine lõpetatakse.

i) Mittefinantsvarade väärtuse langus

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on mingeid tunnuseid selle kohta, et vara väärtus võib olla langenud. Kui selliseid tunnuseid on, või kui vara puhul nõutakse iga-aastaselt väärtuse languse kontrollimist, hindab Kontsern vara kaetava väärtuse suurust. Vara kaetav väärtus on vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on arvatud maha müügikulutused, või selle kasutusväärtus olenevalt sellest, kumb on suurem. Kaetav väärtus määratakse kindlaks eraldi iga eraldiseisva varaobjekti kohta, välja arvatud juhul, kui varaobjekt ei teeni rahavoogusid, mis oleksid valdavas osas sõltumatud muude varade või vararühmade poolt teenitavatest rahavoogudest. Kui vara või raha teeniva üksuse bilansiline jääkmaksumus ületab selle kaetavat väärtust, loetakse vara väärtus langenuks ja vara hinnatakse alla selle kaetava väärtuseni.

Vara kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nüüdisväärtusesse tulumaksueelse diskontomääraga, mis väljendab hetke turuhinnanguid raha ajaväärtuse ja varaga seotud spetsiifiliste riskide kohta. Õiglase väärtuse (ilma müügikulutusteta) määramiseks arvestatakse hiljutisi turutehinguid. Kui selliseid tehinguid ei leita, kasutatakse sobivat hindamismudelit. Hinnangu õigsust aitavad kinnitada hindamiskordajad või muud kättesaadavad õiglase väärtuse näitajad.

Kontsern kasutab väärtuse languse testi sisenditena üksikasjalikke eelarveid ja prognoose, mis koostatakse eraldi Kontserni iga sellise raha teeniva üksuse kohta, millele varaobjektid on jaotatud. Kõnealused eelarved ja prognoosid koostatakse üldjuhul viie aasta kohta. Pikematele perioodidele arvutatakse pikaajaline kasvumäär enam kui viie aasta pärast prognoositavate rahavoogude hindamiseks.

Kahjumid vara väärtuse langusest kajastatakse koondkasumiaruandes finantskulude all. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb viiteid sellele, et varem kajastatud kahjum väärtuse langusest ei pruugi enam eksisteerida või võib olla vähenenud. Selliste märkide olemasolu korral hindab Kontsern vara või raha teeniva üksuse kaetavat väärtust. Varem kajastatud kahjum vara väärtuse langusest tühistatakse vaid juhul, kui vara kaetava väärtuse määramisel kasutatud eeldused on pärast vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist muutunud. Allahindluse tühistamine on piiratud sedavõrd, et vara bilansiline jääkmaksumus ei ületaks selle kaetavat väärtust ega sellist bilansilist jääkmaksumust, mis oleks kujunenud juhul (kulumit arvestamata), kui eelnevatel aastatel poleks vara väärtuse langust kajastatud. Tühistamine kajastatakse koondkasumiaruandes.

j) Finantsinstrumendid

a. Investeeringud ja muud finantsvarad

Finantsinstrumendid – mõõtmise võtmetingimused.

Õiglase väärtus on hind, mida oleks võimalik saada õiglase väärtuse mõõtmise kuupäeval vara müügil või mida tuleks maksta kohustuse üleandmisel turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Parim tõend õiglasest väärtusest on hind aktiivsel turul.

Tehingukulud on lisanduvad kulud, mis on otseselt seotud finantsinstrumendi omandamise, väljaandmise või võõrandamisega. Tehingukulu on kulu, mida ei oleks tekkinud, kui tehing ei oleks aset leidnud.

Korrigeeritud soetusmaksumus (*amortised cost, "AC"*) on summa, milles finantsinstrument kajastati esmasel arvelevõtmisel, miinus kõik põhiosa tagasimaksud, pluss kogunenud intress ning finantsvarade puhul miinus kõik allahindlused oodatavate krediidikahjude katteks. Kogunenud intress sisaldab esmasel arvelevõtmisel edasilükkunud tehingukulude ja tähtaegumise summa kõikide preemiate ja allahindluste amortisatsiooni, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on meetod, mis jagab intressitulu või -kulu vastavale perioodile nii, et saavutada konstantset perioodilist intressimäära (efektiivset intressimäära) jääkväärtusele. Efektiivne intressimäär on määr, mis täpselt diskonteerib hinnangulised tulevased rahalised maksed või laekumised (sealhulgas tulevased krediidikahjud) finantsinstrumendi eeldatava eluea jooksul või lühema perioodi jooksul, kui asjakohane, finantsinstrumendi kogu jääkväärtusele.

Efektiivne intressimäär diskonteerib muutuva intressimääraga instrumentide rahavood järgmisse intressimäära ümberhindamise päeva, väljaarvatud preemiad ja allahindlused. Sellised preemiad või allahindlused amortiseeritakse instrumendi eeldatava elu jooksul. Nüüdisväärtuse kalkulatsioon sisaldab lepinguliste osapoolte vahel kõiki makstud või saadaolevaid tasusid, mis on efektiivse intressimäära lahutamatuks osaks. Varade, mis on omandamisel või päritolult krediidikahjustatud (*purchased or originated credit impaired, "POCI"*), efektiivne intressimäär esmasel arvelevõtmisel on kohandatud krediidiriskile, teisisõnu arvutatud vastavalt oodatavatele rahavoogudele esmasel arvelevõtmisel, mitte lepinguliste rahavoogude alusel.

(i) Klassifitseerimine

Kontsern klassifitseerib oma finantsvarasid järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse edaspidi õiglases väärtuses (kas FVOCI või FVTPL); ja
- finantsvarad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifikatsioon sõltub Kontserni finantsvarade juhtimise ärimudelitest ning rahavoogude lepingulistest tingimustest. Õiglases väärtuses mõõdetavate varade kasumid ja kahjumid kajastatakse kas kasumiaruandes või muus koondkasumis (OCI). Omakapitaliinvesteeringute puhul, mida ei hoita kauplemiseks, sõltub kajastamine sellest, kas Kontsern on teinud esmasel kajastamisel tagasisivõetamatu valiku kajastada seda omakapitaliinstrumenti õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi (FVOCI). Kontsern klassifitseerib investeeringud võlanõuetesse ümber siis ja ainult siis, kui Kontserni ärimudel nende varade haldamiseks muutub.

Ärimudel peegeldab, kuidas Kontsern juhib varasid, et luua rahavooge – kas Kontserni eesmärk on: (i) ainuüksi koguda varadest lepingulisi rahavooge (hoida, et koguda lepingulisi rahavoogusid), või (ii) koguda nii lepingulisi rahavooge kui ka rahavooge, mis tulenevad varade müügist (hoida, et koguda lepingulisi rahavooge ja müüa) või, kui ei (i) ega (ii) ei ole asjakohased, siis kajastatakse finantsvarad kui osa „muust“ ärimudelitest, ja mõõdetakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (FVTPL).

(ii) Kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Regulaarsed finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse tehingupäeval – kuupäeval, millal Kontsern teostab vara ostu või müügi. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui õigused finantsvaradelt saadavatele rahavoogudele aeguvad või antakse üle ning Kontsern annab üle sisuliselt kõik omandusega seotud riskid ja hüved.

(iii) Mõõtmine

Esialgsele arvele võtmisel mõõdab Kontsern finantsvara selle õiglases väärtuses, lisades finantsvaradele, mis pole õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL), nende finantsvarade omandamisega lahutamatu seotud tehingukulud. Finantsvarade, mida mõõdetakse FVTPL-meetodil, tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes. Varjatud derivatiive sisaldavate finantsvarade rahavoogude SPPI-testi teostamisel kaalutletakse neid varasid terviklikult. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse oodatavate krediidikahjude (*expected credit losses, ECL*) allahindlus finantsvaradele, mida mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses (*amortised cost, AC*).

Võlanõuetesse teostatud investeeringute edasine kajastamine sõltub Kontserni ärimudelist, mida rakendatakse nende varade juhtimisele ning nende varadega seotud rahavoogude karakteristikast. Kontsern klassifitseerib investeeringuid võlanõuetesse, lähtudes järgmistest mõõtmiskategooriatest:

- **Korrigeeritud soetusmaksumus:** Varasid, mida hoitakse rahavoogude kogumise eesmärgil, kusjuures need rahavood koosnevad vaid põhiosa ja intresside maksetest (SPPI), mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nende finantsvarade intressitulu kaasatakse finantstuludesse efektiivse intressimäära meetodi alusel. Iga kasum või kahjum kajastamise lõpetamiselt kajastatakse otse kasumiaruandes koos muude kasumitega (kahjumitega) ja välisvaluutadelt tekkinud kasumitega ja kahjumitega. Väärtuse vähenemise kahjumid kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes eraldi real.
- **FVOCI:** Varasid, mida hoitakse nii rahavoogude kogumise eesmärgil kui ka nende finantsvarade müümise eesmärgil, kusjuures nende varadega seotud rahavood koosnevad vaid põhiosa ja intresside maksetest (SPPI), mõõdetakse FVOCI-meetodil. Jääkväärtuste muutusi võetakse arvesse läbi OCI, välja arvatud väärtuse vähenemisega seotud kahjumid ja kasumid, mida kajastatakse kasumiaruandes. Finantsvara kajastamise lõpetamise hetkeks eelnevalt OCI-is kajastatud kumuleerunud kasum või kahjum klassifitseeritakse omakapitalist ümber kasumiaruandesse ning kajastatakse muude kasumitena (kahjumitena). Nende finantsvaradega seotud intressitulu kaasatakse finantstuludesse, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Välisvaluutades toimunud tehingutega seotud kasumid ja kahjumid kajastatakse muudes kasumites (kahjumites) ning väärtuse vähenemisega seotud kulude kirje esitatakse konsolideeritud kasumiaruandes eraldi real.
- **FVTPL:** Varad, mis ei vasta korrigeeritud soetusmaksumuses või FVOCI-meetodil kajastamise kriteeriumitele, kajastatakse FVTPL-meetodil. Investeeringutelt võlainstrumentidesse, mida edasiselt kajastatakse FVTPL-meetodil, saadud kasum või kahjum esitatakse netona koos muude kasumitega (kahjumitega) selle tekkimise perioodil.

Kontsernil ei ole õiglasid väärtuses kajastatavaid omakapitaliinstrumente.

Finantsvarad – klassifitseerimine ja edasine mõõtmine – rahavoo karakteristik

Kus ärimudel on hoida varasid, et koguda lepingulisi rahavooge või hoida lepingulisi rahavoogusid ja müüa, Kontsern hindab, kas rahavood esindavad ainult põhiosa- ja intressimakseid (*solely payments of principal and interest*, SPPI). Finantsvarad koos varjatud derivatiividega on järjepidevad SPPI-tunnusjoontega. Tehes seda hinnangut, Kontsern kaalutleb, kas lepingulised rahavood on järjepidevad põhiliste laenukorraldustega, ie, kas intress sisaldab vaid kaalutlusi krediidiriskist, raha ajaväärtusest, teistest põhilistest laenuuriskidest ja kasumimarginaalidest.

Kus lepingulised tingimused sisaldavad riskile avatust või volatiilsust, mis ei ole järjepidev põhiliste laenukorraldustega, klassifitseeritakse ja mõõdetakse finantsvara FVTPL-meetodil. SPPI-hinnang teostatakse vara esmasel arvelevõtmisel ja hinnangut edasiselt ei hinnata ümber.

Muutused FVTPL-meetodil kajastatavate finantsvarade õiglasid väärtuses kajastatakse netomuutuses läbi kasumiaruande. FVOCI-meetodil mõõdetavate omakapitali investeeringute väärtuse vähenemisi (ja väärtuse vähenemise tagasikandeid) ei raporteerita eraldi muudest õiglase väärtuse muutustest.

Finantsvarad - ümberklassifitseerimised

Finantsinstrumente klassifitseeritakse ümber vaid siis, kui portfelli haldamise ärimudel tervikuna muutub.

Finantsvarade väärtuse vähenemine – krediidikahjude allahindlus ECL-meetodil

Kontsern hindab edasivaataval alusel ECL-i võlainstrumentidele, mida mõõdetakse AC- ja FVOCI-meetodil ja laenukohustustest ning finantsgrantiide lepingutest tulenevatele positsioonidele. Kontsern mõõdab ECL-i ja kajastab krediidikahju allahindlust igal raporteerimispäeval. ECL-i mõõtmine kajastab: (i) erapooletuid ja tõenäosusega kaalutud summasid, mis on määratud võimalike tulemite vahemike hindamisega, (ii) raha ajaväärtusega ja (iii) mõistliku ja toetava informatsiooniga, mis on kättesaadav ilma ülearuste kulude ja jõupingutusteta igal raporteerimisperioodi lõpul varasemate sündmuste, käesolevate tingimuste ning tuleviku tingimuste ennustuste kohta.

AC-meetodil mõõdetavad võlainstrumentid kajastatakse finantsseisundi konsolideeritud aruannetes netituna ECL-meetodil allahindlusega.

Kontsern rakendab väärtuse vähenemise kolmetasemelist (Faasid 1, 2 ja 3) mudelit, mis põhineb muutustel krediitkvaliteedis alates esmasest arvelevõtmisest. Finantsinstrument, mis ei ole esmasel arvelevõtmisel krediidi-kahjustatud, klassifitseeritakse Faas 1 tasemele. Finantsvarade ECL-i Faas 1 tasemel mõõdetakse summas, mis on võrdne eluaegse ECL-i portsjoniga, mis tekib maksejõuetuse võimalikel toimimistel järgmise 12 kuu jooksul või kuni lepingu lõpuni, kui see on varem (12-kuu ECL). Kui Kontsern identifitseerib olulise suurenemise krediidiriskis (*significant increase in credit risk*, "SICR") alates esmasest

arvelevõtmisest, siis kantakse vara üle Faas 2 tasemele ja vara ECL-i mõõdetakse eluaegse ECL-i alusel kuni lepingulise tähtajani, kuid arvestades oodatavaid ettemakseid, kui neid on (eluaegne ECL). Kui Kontsern määratleb, et finantsvara on krediidi-kahjustatud, siis vara viiakse üle Faas 3 tasemele ja vara ECL-i mõõdetakse eluaegse ECL-na. Finantsvarade puhul, mis olid ostuhetkel või algselt krediidi-kahjustatud (*purchased or originated credit-impaired*, „POCI“), mõõdetakse ECL-i alati eluaegse ECL-na.

Finantsvarad – mahakandmine

Finantsvarad kantakse bilansist välja, tervikuna või osaliselt siis, kui Kontsern on ammandanud kõik praktilised taastamispingutused ja on järeldanud, et seal ei ole mõistlikku ootust taastumisele. Mahakandmine esindab kajastamise lõpetamise sündmust.

Finantsvarad – kajastamise lõpetamine

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise siis, kui (a) varad on lunastatud või on õigused varades tulenevatele rahavoogudele muu moel aegunud, või (b) Kontsern on andnud õigused finantsvaradest tulenevatele rahavoogudele ära või on sisenenud kvalifitseeruvasse üleandmiskokkuleppesse, millega (i) on andnud üle ka olemuslikult kõik varade omandiga seotud riskid ja tasud või (ii) ei ole andnud üle olemuslikult kõik varade omandiga seotud riskid ega tasud, kuid ei ole säilitanud kontrolli. Kontroll on säilitatud siis, kui vastaspoolel ei ole praktilist võimet müüa vara tema terviklikkuses mitteseotud kolmandale osapoolele ilma vajaduseta kehtestada piiranguid müügiks.

Finantsvarad – modifikatsioonid

Kontsern mõnikord räägib uuesti läbi või modifitseerib muul moel finantsvarade lepingulisi tingimusi.

Kui modifitseeritud tingimused on olemuslikult erinevad, siis aeguvad õigused esialgselt varast tulenevatele rahavoogudele ja Kontsern lõpetab esialgselt finantsvara kajastamise ja kajastab uue vara õiglases väärtuses.

(iv) Väärtuse vähenemine (impairment)

Alates 1. jaanuarist 2018 hindab Kontsern edasi-vaataval moel eeldatavaid krediidikahjumeid, mis seonduvad tema investeeringutega võlainstrumentidesse, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse ning FVOCI-meetodil. Rakendatav väärtuse vähenemise metodoloogia sõltub sellest, kas on olnud märkimisväärset krediidiriski suurenemist.

Kontserni finantsvarad on oodatava krediidikahju mudeli subjektiks.

Äritegevusega seotud nõuetele rakendab Kontsern standardis IFRS 9 reguleeritud lihtsustatud lähenemist, mis nõuab oodatavate eluaegsete kahjude kajastamist alates nõuete esmasest arvele võtmisest.

Oodatavate kahjumimäärade aluseks on müügilaekumiste profiilid 36-kuisel perioodil vastavalt enne 31. detsembrist 2019 või 1. jaanuari 2019 ning vastavad ajaloolised krediidikahjud, mida sellel perioodil kogeti. Ajaloolisi kahjumäärasid korrigeeritakse, et peegelda praegust ja tulevikku suunatud informatsiooni makromajanduslikele faktoritele, mis mõjutavad kliendi kohustust nõude tasumiseks. Selline tulevikku suunatud informatsioon võiks sisaldada:

- muutuseid majanduses, regulatiivseid, tehnoloogilisi ja keskkonnaga seotud faktoreid (nagu tegevusvaldkonna tulevikuväljavaated, SKT, töötus ja poliitika); ning
- välised turuindikaatorid.

Äritegevusega seotud nõuded kantakse maha siis, kui ei ole enam mõistlikke ootusi nende väärtuse taastumiseks. Väärtuse mittetaastumise indikaatoriteks on teiste seas võlgniku tõenäoline maksejõuetus või märkimisväärsed finantsraskused. Väärtuse kaotanud võlanõuete kajastamine lõpetatakse siis, kui need hinnatakse mittelaekuvaks. Võlanõuetesse investeeringute ja teiste instrumentide krediidiriski loetakse madalaks siis, kui neil on madal maksejõuetuse risk ning võlgnikul on tugev võimekus lähitulevikus täita oma lepingulisi rahavoogusid. FVOCI-meetodil kajastatavate võlanõuetesse investeeringute väärtuse vähememise kulu kajastatakse kasumiaruandes ja see vähendab õiglase väärtuse kahjumit, mida muidu oleks kajastatud OCI-s.

b. Äritegevuse nõuded

Äritegevusega seotud nõuded võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ning kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, mis määratakse efektiivse intressimäära meetodil ja millest on arvatud maha väärtuse langus. Kontsern hoiab äritegevusega seotud nõudeid lepinguliste rahavoogude kogumise eesmärgil.

c. Finantskohustused

Kontsern kajastab finantskohustust hetkest, mil see esmakordselt saab lepingust tulenevate lepinguliste õiguste ja kohustuste osapooleks. Kõiki finantskohustusi kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglases väärtuses, miinus (finantskohustuse puhul, mis ei ole kajastatav FVTPL-meetodil) finantskohustuse väljastamisega lahutamatu seotud tehingukulud. Finantskohustusi mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, välja arvatud siis, kuid Kontsern on otsustanud valida kohustuse mõõtmise FVTPL-meetodil. Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui sellega seotud kohustus muutub tühiseks, tühistatakse või

aegub. Kõik laenud ja võlakohustused kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud nendega lahutamatu seotud tehingukulutused. Edasisel kajastamisel pärast esmast arvele võtmist mõõdetakse intressikandvaid laene ja võlakohustusi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Võlgnevustes hankijatele ja muudes võlgnevustes sisalduvaid finantskohustusi kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasest väärtuses ning edasisel kajastamisel korrigeeritud soetusmaksumuses. Intressi mitteandva kohustuse õiglane väärtus on tema diskonteeritud tasumisele kuuluv summa. Kui kohustuse tasumise tähtajani on vähem kui üks aasta, siis diskonteerimist ei teostata.

d. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad sularaha, koheselt realiseeritavaid deposiite finantsinstitutsioonides, muid lühiajalisi kõrge likviidsusega investeeringuid algse tähtajaga kolm kuud või vähem, mis on valmis konverteerimiseks teadaolevatesse rahasummadesse ning mille suhtes on väärtuse risk väike, ja panga arvelduskrediite. Panga arvelduskrediidid näidatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes lühiajaliste võlakohustuste koosseisus.

e. Omandatud võlanõuete portfelliid

Finantsvara, mis on võlainstrument, klassifitseeritakse edasisel kajastamisel pärast omandamist kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi (*through other comprehensive income*, FVOCI) või õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (*at fair value through profit and loss*, FVTPL), hinnates seejuures:

- Finantsvaradega lepinguliselt seotud rahavoogude karakteristikat, ja
- Ärimudelit, mida rakendatakse finantsvarade haldamiseks.

Lepinguliste rahavoogude karakteristikute hinnangud hõlmasid analüüsi, kas finantsvaradega seotud lepingulised rahavood esindavad ainult põhiosa tagasimakseid ja intressi (*solely payments of principal and interest*, SPPI). 'Põhiosa' on defineeritud kui finantsvara õiglane väärtus esmasel arvele võtmisel. 'Intress' koosneb raha ajaväärtuse kaalutlustest, tasumata põhiosanõude krediitriskiga seonduvast ja muudest peamistest laenuriskidest (näiteks: likviidsusrisk) ja kuludest (näiteks: haldamis- või administratiivkulud), mis on seotud finantsvara haldamisega teatud ajaperioodil, ning samuti kasumimarginaalset. Need on kooskõlas põhiliste laenukokkulepetega. Arvestades, et Kontsern omandab lõpetatud (üles öeldud) nõudeid eraklientide vastu ja sarnaseid varasid, hindab Kontserni juhtkond, et kõik need nõuded vastavad SPPI testi tingimustele.

Võlainstrumentidele, mis vastavad SPPI testi kriteeriumitele, defineeritakse arvestuspõhimõtteid alljärgnevalt:

- Finantsvarade portfelliidide ärimudeliks on portfelliidide haldamine ja nende toimimise hindamine õiglase väärtuse alusel, ning kuna Kontserni peamine tähelepanu on õiglase väärtuse informatsioonil, mida kasutatakse varade toimimise hindamiseks ning otsustuste tegemiseks, siis mõõdetakse neid portfelle õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVTPL). Vastavad nõudmised seoses dokumentidega ja eeskirjadega, et demonstreerida sellist ärimudelit, on samad nagu standardis IAS 39, mida on kirjeldatud järgnevas lõigus omandatud finantsvaradena kajastatavate võlanõuete portfelliidide arvestuse kohta IAS 39 alusel.

Kontserni ärimudel on vastavuses IAS 39 klassifitseerimise kriteeriumitega (nagu ülal selgitatud) ja seetõttu ka IFRS 9 alusel on asjakohane omandatud võlanõuete portfelliidide kajastamise valik õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, FVTPL.

Kontserni finantsvarad on klassifitseeritud finantsvaradeks õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kõik finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse tehingupäeval. Finantsvarad kajastatakse esmasel arvele võtmisel mõõdetuna õiglasest väärtuses ja investeeringute puhul, mida ei kajastata õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, lisatakse tehingu teostamisega otseselt seotud kulud.

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (*at fair value through profit or loss*, FVTPL)

Õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade kategooriasse kuuluvad kõik omandatud võlanõuete portfelliidid, mida Kontsern on otsustanud esialgsel arvele võtmisel kajastada õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Vastavalt IFRS 9-le võib majandusüksus sellist määratlust kasutada, kui selle tulemuseks on asjakohasem informatsioon, sest finantsvarade rühma juhitakse ja selle tulemuslikkust hinnatakse õiglase väärtuse alusel vastavalt dokumenteeritud riskijuhtimise ja investeerimise strateegiale ning informatsiooni rühma kohta antakse sellel alusel majandusüksuse juhtkonna võtmeisikutele.

Kontsern mõõdab võlanõuete õiglast väärtust igal bilansipäeval. Täpsem informatsioon finantsvarade õiglase väärtuse kohta on toodud lisa 3 „Finantsriskide juhtimine“ ja lisa 9 „Omandatud võlanõuete portfelliidid“.

Omandatud võlanõuete portfelliidide õiglase väärtuse muutus sisaldab kasumeid ja kahjumeid, mis tekivad omandatud võlanõuete portfelliidide õiglase väärtuse ümberhindlusele. Omandatud võlanõuete portfelliidid klassifitseeritakse Kontserni poolt kajastatavateks õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande nende esmasel arvele võtmisel. Õiglasest väärtuses

muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate omandatud võlanõuete portfelli õiglase väärtus mõõdetakse pärast esmast arvele võtmist igal järgneval bilansipäeval uuesti üle kuni nende varade kajastamise lõpetamiseni.

Õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes nende muutuste ilmumise perioodil. Vastavates kasumites ja kahjumites sisalduvad nii nende finantsvarade võõrandamisel tekkivad kasumid ja kahjumid kui ka omatavate finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või selle osa või sarnaste finantsvarade rühma osa) kajastamine lõpetatakse, kui:

- Õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele on lõppenud,
- Kontsernil säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustuse tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale osapoolle, või
- Kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele ning on kas (a) võõrandanud kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved või (b) ei ole kõiki riske ja hüvesid võõrandanud, kuid ei ole neid ka säilitanud, vaid on võõrandanud kontrolli vara üle.

Kui Kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ei ole kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid võõrandanud ega ka säilitanud ega võõrandanud ka kontrolli vara üle, kajastatakse vara ulatuses, milles Kontsern jätkuvalt varas osaleb. Jätkuvat osalust, mille sisuks on võõrandatud varale antud garantii, mõõdetakse kas vara algses bilansilises väärtuses või maksimumsummas, mida Kontsern võib olla kohustatud tagasi maksma, olenevalt sellest, kumb on madalam.

Laenud ja nõuded klientidele

Laenud ja nõuded klientidele kajastatakse siis, kui Kontsern annab raha välja, et osta või tekitada kliendi vastu laenuõuet. Vastavalt ärimudelile ja rahavoo karakteristikale Kontsern klassifitseerib laene ja nõudeid klientide vastu ühte järgmistest mõõtmise kategooriatest: (i) AC: laenud, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ja millede rahavood esindavad SPPI-d ning laenud, mida ei ole vabatahtlikult määratud kajastamiseks FVTPL-meetodil, ja (ii) FVTPL: laenud, mis ei vasta SPPI-testi nõuetele või muudele kriteeriumitele AC- või FVOCI-meetodil kajastamiseks, mõõdetakse FVTPL-meetodil. Väärtuse vähenemise allahindlused määratakse ettevaatavate ECL-mudelite alusel.

Firmaväärtus

Firmaväärtust hoitakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse vähenemise kogunenud kahjud, kui neid on. Kontsern testib firmaväärtuse väärtuse vähenemist vähemasti iga-aastaselt ja kuna iganes, kui on indikatsioone, et firmaväärtuse väärtus võib olla vähenenud. Firmaväärtus jaotatakse rahateenivatele üksustele või rahateenivate üksuste gruppidele, mida oodatakse saavat kasu äriühenduste sünergiast. Need üksused või üksuste grupid esindavad madalaimat taset, millel Kontsern monitoorib firmaväärtust ning mis ei ole suuremad kui üks tegevussegment. Rahateenivas üksuses, millele on jaotatud firmaväärtus, toimunud tegevuse loovutamise saadud tulud või kulud sisaldavad firmaväärtuse edasikantavat summat, mis on seotud selle loovutatud tegevusega, mida mõõdetakse loovutatava tegevuse summa osakaaluna rahateenivast üksusest, mida säilitatakse.

Intressitulude ja -kulude kajastamine

Intressitulud ja -kulud kajastatakse kõikidele võlainstrumentidele tekkepõhiselt efektiivse intressimäära alusel. See meetod jaotab tehingukulud ja kõik muud preemiad ja allahindlused osana kõikidest lepingu osapoolte vahel tasutud või saadud tasudest, mis on efektiivse intressimäära olemuslikud osad, intressitulule või -kulule.

Tasud, mis on efektiivse intressimäära olemuslikud osad, sisaldavad finantsvara loomise või väljaandmisega või finantskohustuse väljaandmisega seotud ettevõtte poolt saadud või makstud tehingulgemise tasusid, näiteks krediitkõlblikkuse hindamisega seotud kulud ja kulud garantii või tagatise vormistamiseks, instrumendi tingimuste läbirääkimiste tasusid ja tasusid tehingu dokumentatsiooni vormistamise eest. Kohustuse võtmisega seotud tasud, mis on Kontserni poolt saadud, et väljastada laene turuintressimääraga on olemuslikult seotud efektiivse intressimääraga, kui on tõenäoline, et Kontsern siseneb spetsiifilisse laenukokkuleppesse ja ei eelda tekkiva laenu müüki peatselt pärast selle tekitamist. Kontsern ei määratle laenulubadusi kui finantskohustusi FVTPL-meetodil.

Algselt või soetushetkel krediidi-kahjustatud finantsvarade efektiivne intressimäär on määr, mis diskonteerib oodatavad rahavood (sealhulgas algselt oodatavad krediitkahjud) õiglasesse väärtusesse esmasel arvelevõtmisel (mida tavapärast esindab soetusmaksumus). Tulemusena saadud efektiivne intressimäär on krediidi-korrigeeritud.

Intressitulu kalkuleeritakse finantsvara kogu jääkväärtusele efektiivset intressimäära rakendades, välja arvatud siis, kui (i) tegu on finantsvaraga, mis on saanud krediidi-kahjustatuks (Stage 3), mille puhul intressitulu arvutatakse rakendades efektiivset intressimäära nende AC-le, mis on netitud ECL-allahindlusega, ja (ii) kui tegu on finantsvaradega, mis on algselt või soetushetkel krediitkahjustatud, millede puhul algne krediitkahjustatud efektiivne intressimäär rakendatakse AC-le.

k) Allutatud konverteeritavad laenud

Allutatud konverteeritavad laenud esindavad liitfinantsinstrumente, mis väljaandja vaatepunktist sisaldavad nii kohustuse kui ka omakapitali komponente. Kooskõlas standardiga IAS 32 (IAS 32.28 – 32.31) kajastab Ettevõtte (vaata ka Lisa 15):

- (1) finantskohustust, et peegeldada kohustust kanda üle raha nominaalse summa ja intresside tasumiseks, ja
- (2) omakapitali komponenti väljastatud konverteerimisoptiooni eest.

Esmasel kajastamisel mõõdab Ettevõtte esmalt liitinstrumendi kohustuse komponenti selle õiglase väärtuses. Omakapitali komponenti mõõdetakse järele jääva summana, mis jääb järele pärast instrumendi kui terviku esialgsest jääkväärtusest kohustuse komponendi õiglase väärtuse lahutamist. See meetod on kooskõlas standardis IFRS 9 sätestatuga finantskohustuse mõõtmise kohta esialgsel kajastamisel ning standardi IAS 32 definitsioonidega ning omakapitali instrumendi raamistikuga investorite edasiste kavatsuste osas.

Kohustuse ja omakapitali komponentide esialgset klassifikatsiooni ei ole ümber muudetud tulenevalt tõenäosuse muutusest, et konverteerimise optioon viiakse täide, isegi kui optiooni täideviimine võib mõnedele optiooniomanikele osutada majanduslikult tasuvamaks. Ettevõtte lepinguline kohustus teha tulevikus makseid jääb kehtivaks, kuni optioon täidetakse läbi konverteerimise, instrumendi aegumise tõttu või muu tehingu tõttu, mis võib lepingu raames toimuda.

Edasisel kajastamisel mõõdetakse kohustust korrigeeritud soetusmaksumuses vastavuses standardiga IFRS 9.4.2.1. Efekttiivne intressimäär on sama, mida kasutati diskonteerimisel, et määrata kindlaks kajastatava kohustuse õiglane väärtus arvele võtmisel. Omakapitali komponent ei kuulu standardi IFRS 9 ulatusse ja selle mõõtmist pärast esialgset arvele võtmist ei teostata uuesti.

l) Rendilepingud

Kontsern on kõikides rendilepingutes rentnik. Kontsern rendib kontoripindasid, masinaid ja seadmeid, sõidukeid. Lepingu sõlmimisel hindab Kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kontsern arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta. Rentnik hindab piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, uuesti juhul, kui ilmneb mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on rentniku kontrolli all ja mõjutab seda, kas rentnik on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Kontsern muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Esmane mõõtmine

Rentnik kajastab kasutamiseõiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi rendiperioodi alguse seisuga.

Esmasel kajastamisel mõõdab rentnik kasutamiseõiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses rendiperioodi alguse seisuga.

Kasutamiseõiguse esemeks oleva vara maksumus sisaldab:

- rendikohustise algsel mõõtmisel kindlaks tehtud summat;
- kõiki rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid, millest on lahutatud saadud rendistiimulid;
- kõiki rentniku esmaseid otsekulutusi;
- rentniku hinnangulisi kulutusi, mis tekivad seoses alusvara lammutamise ja teisaldamisega, selle asukoha taastamisega või alusvara seisundi taastamisega vastavalt rendi tingimustele.

Kasutamiseõiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel.

Rentnik mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdiseväärtuses. Rendimaksed diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määratakse võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määratakse ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab rentnik rentniku alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutamiseõiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Rentniku alternatiivse laenuintressimäära leidmisel on Kontsern:

- kus võimalik, kasutanud kolmanda osapoole poolt saadud laenu intressimäära, mida on korrigeeritud peegeldamaks toimunud muutuseid finantseerimise tingimustes alates kolmanda osapoole laenu saamise hetkest;
- selle tuletanud kasutades algpunktina sektori võlakohustuste keskmist intressimarginaali, mida on korrigeeritud kontserni krediidiriskiga;
- korrigeerinud seda võttes arvesse rendilepingu tingimusi, nagu näiteks rendiperiood, riik, alusvaluuta ja tagatised.

Rendiperioodi alguse seisuga sisaldavad rendikohustise mõõtmisel arvesse võetavad rendimaksud järgmisi alusvara rendiperioodil kasutamise õiguse eest tehtavaid makseid, mida ei ole rendiperioodi alguseks tasutud:

- a) fikseeritud maksed, millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid;
- b) muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määra ja mille esmaseks mõõtmiseks kasutatakse rendiperioodi alguses kehtivat indeksit või määra. Muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määra, võivad olla näiteks tarbijahinna indeksiga seotud maksed, intressi viitemääraga (nt LIBOR) seotud maksed või turu rendimäärade järgi muutuvad maksed. Kontserni osades rendilepingutes on sees muutuvad rendimaksud;
- c) summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantiide alusel;
- d) ostuõiguse realiseerimise hind juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta realiseerib õigust, ja
- e) rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et rentnik kasutab rendilepingu lõpetamise õigust.

Rendileping võib sisaldada rendikomponenti ning ühte või mitut täiendavat rendiga mitteseotud komponenti. Praktilise abinõuna on Kontsern otsustanud mitte eraldada rendiga mitteseotud komponente rendikomponentidest ning arvestada selle asemel kõiki rendikomponente ja kaasnevaid rendiga mitteseotud komponente ühtse rendikomponendina vastavalt alusvara liigile.

Edasine mõõtmine

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik kasutamiseõiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõdab rentnik kasutamiseõiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele. Kasutusõiguse esemeks olevaid varasid amortiseeritakse tavaliselt vara kasulikule elueale tuginedes või lineaarselt rendiperioodist lähtuvalt, olenevalt sellest, kumb periood on lühem. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutamiseõiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et rentnik realiseerib ostuõiguse, arvestab rentnik kasutamiseõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab rentnik kasutamiseõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik rendikohustist järgmiselt:

- a) suurendades bilansilist väärtust vastavalt rendikohustise intressile;
- b) vähendades bilansilist väärtust vastavalt tehtud rendimaksetele ja
- c) hinnates bilansilise väärtuse ümber vastavalt ümberhindlustele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustise intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustise lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik kasumiaruandes rendikohustise intressi ja muutuvad rendimaksud, mis ei sisaldu rendikohustise hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui muutuvad rendimaksud, võib olla vajadus rendikohustist ümber hinnata. Rentnik kajastab rendikohustise ümberhindluse summat kasutamiseõiguse esemeks oleva vara korrigeerimisena. Kui aga kasutamiseõiguse esemeks oleva vara jääkväärtus väheneb nullini ja rendikohustise mõõtmisel ilmneb täiendav vähenemine, kajastab rentnik ümberhindluse järelejääva summa kasumiaruandes.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksud muudetud diskontomääraga juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- a) muudetakse rendiperioodi. Rentnik teeb muudetud rendimaksud kindlaks muudetud rendiperioodi põhjal; või
- b) muutub alusvara ostuõiguse hinnang. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksud, et need vastaksid ostuõiguse alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

a) muutuvad summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantii alusel. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid jääkväärtuse garantii alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

b) tulevased rendimaksed muutuvad seoses nende maksete kindlaksmääramiseks kasutatava indeksi või määra muutumisega (sh näiteks turu rendimäärade muutumisele vastav muutus pärast turu rendihindade analüüsi). Rentnik hindab rendikohustise ümber vastavalt kõnealustele muudetud rendimaksetele üksnes juhul, kui toimub muutus rahavoogudes (ie kui jõustub rendimaksete korrektsioon). Rentnik teeb järelejäänud rendiperioodi muudetud rendimaksed kindlaks muudetud lepinguliste maksete põhjal. Selleks kasutab rentnik muutmata diskontomäära, välja arvatud juhul, kui rendimaksete muutus on tingitud muutuvate intressimäärade muutusest.

Rentnik kajastab rendilepingu muudatust eraldi rendina juhul, kui toimuvad mõlemad järgnevad muutused: a) muudatusega suurendatakse rendi ulatust, lisades sellele ühe või enama alusvara kasutamiseõiguse, ja b) rendi hind suureneb tasu võrra, mis vastab ulatuse suurenemise eraldiseisvale hinnale, mida on korrigeeritud vastavalt konkreetse lepingu asjaoludele.

Kontsern on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille alusvara väärtus on väike. Lühiajaliste rendilepingutega ja selliste rendilepingutega, mille alusvara väärtus on väike, seotud maksed kajastatakse lineaarselt kuluna kasumiaruandes. Lühiajalised rendilepingud on lepingud, mille rendiperiood on kuni 12 kuud või lühem. Väikese väärtusega rendilepingud on IT-seadmete rendilepingud

Rendid - arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2018

Kapitali- ja kasutusrendi kohustused

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi tingimustel väljarenditud varasid kajastatakse finantsseisundi aruandes sarnaselt teiste varadega. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendid, mille puhul kõik renditud eseme omandiga seotud olulised riskid ja hüved lähevad Kontsernile üle, kapitaliseeritakse rendi alguskuupäeval renditud vara õiglasel väärtuses või miinimumrendimaksete nüüdiseväärtuses vastavalt sellele, kumb on väiksem. Rendimaksed jaotatakse finantskulude ja rendikohustuse vähendamise vahel, et saavutada kohustuste jäägi ühtlane intressimäär. Finantskulud kajastatakse kasumiaruandes finantskulude all. Renditud vara amortiseeritakse selle kasuliku eluea jooksul. Kui ei ole piisavat kindlust, et Kontsern saab rendilepingu lõppemisel vara omanikuks, amortiseeritakse vara kas selle kasuliku eluea või rendilepingu pikkuse jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna. Järgmiste perioodide rendimaksete miinimumsumma mittekatkestatavates kasutusrendilepingutes leitakse lepingutes sätestatud mittekatkestatavate perioodide alusel.

m) Tingimuslikud kohustused

Tingimuslikke kohustusi raamatupidamise aastaaruandes ei kajastata, erandiks on äriühendustega seotud tingimuslikud kohustused. Selliseid kohustusi ei avalikustata vaid juhul, kui nende realiseerumine on äärmiselt vähetõenäoline. Tingimuslikke varasid raamatupidamise aastaaruandes ei kajastata, kuid informatsioon oluliste tingimuslike varade kohta avalikustatakse, kui nende realiseerumine on tõenäoline.

n) Aktsiakapital

Eesti Vabariigi Äriseadustiku kohaselt peab ettevõtte tegema igal majandusaastal oma puhaskasumist vähemalt 5% eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist, juhul kui nii on määratletud äriühingu põhikirjas. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada ka aktsiakapitali suurendamiseks.

o) Bilansipäevajärgsed sündmused

Bilansipäevajärgselt toimunud sündmused, mis annavad lisainformatsiooni Kontserni finantsseisundi kohta aruandekuupäeval (korrigeerivad sündmused), avalikustatakse raamatupidamise aastaaruandes. Bilansipäevajärgsed sündmused, mis korrigeerivaks sündmuseks ei klassifitseeru, avalikustatakse lisades vaid juhul, kui nende mõju peetakse oluliseks.

p) Seotud osapooled

Isikud ja ettevõtted loetakse aastaaruande koostamise tähenduses seotud osapoolteks, kui isikul (või selle isiku perekonna lähedasel liikmel) või ettevõttel on aruannet koostava ettevõttega järgmise seosed:

- (i) Isikul või ettevõttel on kontroll või ühine kontroll aruannet koostava ettevõtte üle,
- (ii) Isikul või ettevõttel on märkimisväärne mõju aruannet koostava ettevõtte üle, või
- (iii) Isik on võtme-juhtkonna liige aruannet koostavas ettevõttes või aruannet koostava ettevõtte emaettevõttes.

q) Omandatud võlanõuete portfelli väärtuse mõõtmine

Õiglase väärtus on hind, mida oleks võimalik saada õiglase väärtuse mõõtmise kuupäeval vara müügil või mida tuleks maksta kohustuse üleandmisel turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmine toimub eeldusel, et vara müügi või kohustuse üleandmise tehing toimub kas:

- Vara või kohustuse põhiturul, või
- Põhituru puudumisel vara või kohustuse jaoks soodsaimal turul.

Kõnealune põhi- või soodsaim turg peab olema Kontserni jaoks ligipääsetav.

Vaata Lisa 3 „Finantsriskide juhtimine“ peatükis „Õiglase väärtus“ esitatud detailset kirjeldust, kuidas omandatud võlanõuete portfelli kajastamisel ja mõõtmisel on kasutatud õiglase väärtuse mudelit.

Vara või kohustuse õiglast väärtust hinnatakse eelduste põhjal, mida turuosalise vara või kohustuse hinna määramisel kasutaksid, eeldades et turuosalise tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil. Kontsern kasutab õiglase väärtuse mõõtmisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt alltoodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil ning mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- Tase 1 — Noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele,
- Tase 2 — Hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse mõõtmise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad,
- Tase 3 — Hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse mõõtmise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Kontsern hindab iga aruandeperioodi lõpul, kas varad ja kohustused, mis esinevad raamatupidamise aastaaruandes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (toetudes madalaimale sisendile, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna).

Õiglaste väärtuste avalikustamise lihtsustamiseks on Kontsern klassifitseerinud varad ja kohustused vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevatele riskidele ning ülaltoodud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

Kontserni peamised õiglasest väärtuses kajastatavad finantsinstrumendid on võlanõuded. Täpsem info on toodud lisa 3 „Finantsriskide juhtimine“ ja lisa 9 „Omandatud võlanõuete portfellid“.

3. Finantsriskide juhtimine

Kontserni peamised finantskohustused hõlmavad laene ja muid võlakohustusi ning võlgu tarnijatele ja muid võlgu. Kõnealuste finantskohustuste peamiseks eesmärgiks on rahastada Kontserni äritegevust. Kontserni peamised finantsvarad koosnevad võlanõuetest, ettemaksetest ja muudest nõuetest ning rahast ja lühiajalistest hoiustest, mis tulenevad otseselt Kontserni äritegevusest.

Kontserni mõjutavad tururisk, krediidirisk ja likviidsusrisk. Kõnealuste riskide juhtimine toimub Kontserni kõrgema juhtkonna (juhatuse) järelevalve all. Kontserni kõrgemat juhtkonda toetab riskide juhtimisel Kontsernisisene finantsjuhtimise funktsioon, kes annab nõu finantsriskide juhtimisel ning aitab leida Kontsernile sobivaimat finantsriskide juhtimise raamistikku. Kontsernisisene finantsjuhtimise funktsioon eesotsas finantsjuhiga (CFO) vaatab üle ja kinnitab riskide juhtimise põhimõtted, kehtivad riskide juhtimise põhimõtted on kokkuvõtlikult esitatud alljärgnevalt.

Tururisk

Tururisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood kõiguvad muutuste tõttu turuhindades. Tururisk koosneb peamiselt intressimäärariskist. Olulisemad tururiskile avatud finantsinstrumendid on laenu- ja muud võlakohustused. Järgnevalt esitatud sensitiivsusanalüüsi tulemused on seotud Kontserni riskipositsiooniga järgmistel kuupäevadel: 31. detsember 2019, 31. detsember 2018 ja 1. jaanuar 2018.

Intressimäära risk

Intressimäärarisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood võivad turuintressimäärade muutuste tõttu kõikuda. Kontserni intressimäärarisk on seotud peamiselt ujuva intressimääraga võetud pikaajaliste võlakohustustega. Intressimäärariski maandamiseks on Kontsernil tasakaalus laenuportfell, kuhu kuuluvad nii fikseeritud kui ka ujuva intressimääraga võetud laenu- ja muud võlakohustused.

Seisuga 31. detsember 2019, 31. detsember 2018 ja 1. jaanuar 2018 olid Kontsernil võetud järgmised ujuva intressimääraga laenukohustused, millele võiks kaasneda intressimäärarisk:

Seisuga	Lisa	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Pangalaenu	18	633 703	676 181	1 010 839
Rendid	18	153 407	194 684	195 732
Kokku (Lisa 18)		787 110	870 865	1 206 571

Ülejäänud intressikandvatel laenu- ja muud võlakohustused on fikseeritud intressimäär.

Intressimäära tundlikkus

Järgnev sensitiivsusanalüüs näitab, milline oleks mõju kasumiaruandele, kui ujuva intressimääraga finantskohustuste intressimäär muutuks 1 baaspunkti võrra ehk 1% võrra. Juhul, kui Euribori määr on alla 0%, siis loetakse see võrreks 0%-ga, kuid Euribori määra kõikumiste korral üle 0% on Euribori määra muutuse mõju nagu allpool kirjeldatud:

	Baaspunkti suurenemine / vähenemine	Mõju maksueelsele kasumile
31.12.2019	+1%	8 290
	-1%	-8 290
31.12.2018	+1%	10 387
	-1%	-10 387
01.01.2018	+1%	10 087
	-1%	-10 087

Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei täida finantsinstrumendist või kliendilepingust tulenevaid kohustusi, mis toob kaasa finantskahju. Kontserni riskipositsioon krediidiriski suhtes on seotud tema äritegevusega (eelkõige võlanõuete) ja finantseerimistegevusega, sh deposiitidega pankades ja finantsasutustes, ning muude finantsinstrumentidega. Ostjate vastu suunatud nõuete seotud krediidiriski juhtimise eest vastutab Kontsernisisene finantsjuhtimise funktsioon, riskide juhtimisega tegeletakse pidevalt vastavalt Kontsernisisestele riskijuhtimise põhimõtetele.

Aruandekuupäeva maksimaalset krediidiriski näitab ostjate vastu olevate ja muude nõuete ning raha ja raha ekvivalentide saldode bilansiline jääkväärtus.

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Raha ja raha ekvivalendid	13	706 899	6 503 465	1 356 865
Ettemaksed ja muud nõuded	12	852 131	987 650	624 211
Laenud ja nõuded klientidele	10, 11	3 762 701	300 000	0
Omandatud võlanõuete portfelliid	9	74 033 455	42 177 530	22 382 455
		79 355 186	49 968 645	24 363 531

Osana Kontserni rahast ja raha ekvivalentidest on pangakontode saldod jaotatud vastavalt pankade krediireitingutele (Moody's pikaajaline reiting) alljärgnevalt:

Reiting	Lisa	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Aa2		420 434	6 317 221	1 278 252
Baa1		46 062	88 638	48 010
Aa3		70 387	21 560	2 124
Ba1		25 121	11 276	10 365
Kokku	13	562 004	6 438 695	1 338 751

Kontserni juhtkonna hinnangul ei ole vajadust raha ja raha ekvivalentide väärtuse alla hindamiseks, kuna Kontsern hoiab oma likviidseid varasid väga heade reitingutega pankades. Ettemaksed ja muud nõuded tulenevad tavapäraest põhitegevuse äritehingutest ja Kontserni juhtkonna hinnangul ei ole nende saldodega seotud olulisi väärtuse vähenemise riske.

Seoses Kontserni krediidiriskidega oleme kaalutlenud COVID-19 (koroonaviirus) pandeemilist puhangut ja selle lühiajalist ja pikaajalist potentsiaalset mõju Kontsernile. Kuna situatsioon on alles arenev, siis peab juhtkond ebapraktiliseks avaldada kvantitatiivset hinnangut antud puhangu potentsiaalse mõju kohta Kontsernile.

Siiski, Kontserni juhtkond hindab, et lühiajaline (12 kuu jooksul alates käesoleva aastaaruande koostamisest) mõju Kontserni rahavoogudele võib olla oluline ning potentsiaalne mõju omandatud võlanõuete portfelliidde õiglasele väärtusele võiks olla Lisas 3 avaldatud sensitiivsusanalüüsi väärtuste vahemikus.

Täiendavate detailide saamiseks pöörduge palun samuti alljärgnevasse lisadesse 18 ja 28.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Kontsern ei suuda tähtaegselt täita oma finantskohustusi. Kontserni likviidsusjuhtimise eesmärgiks on kindlustada, et Kontsernil oleks alati piisav likviidsus oma kohustuste tähtaegseks täitmiseks. Likviidsusrisiki vältimiseks koostab juhtkond detailseid rahavoogude prognoose ja planeerib hoolikalt investeringute ajastust. Alljärgnevas tabelis on toodud ülevaade Kontserni finantskohustuste lepingujärgsetest tähtaegadest. Tabelis toodud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood. Alljärgnevalt tabelis esitatud summad on bilansilised jääkväärtused, kuna need oluliselt ei erine diskonteeritud summadest.

Seisuga	Kohustus	Lisa	Alla	Vahemikus	KOKKU
			1 aasta	1 kuni 5 aastat	
31.12.2019	Laenud ja võlakohustused	18	33 360 233	30 589 554	63 949 787
	Allutatud konverteeritavad laenud	15	660 072	7 732 196	8 392 268
	Võlad hankijatele ja muud kohustused	17	922 993	0	922 993
	Rendikohustused	18	148 526	320 490	469 016
31.12.2018	Laenud ja võlakohustused	18	13 485 097	30 038 339	43 523 436
	Allutatud konverteeritavad laenud	15	631 056	7 954 094	8 585 150
	Võlad hankijatele ja muud kohustused	17	596 933	0	596 933
	Rendikohustused	18	86 400	199 421	285 821
01.01.2018	Laenud ja võlakohustused	18	4 731 994	14 125 400	18 857 394
	Allutatud konverteeritavad laenud	15	440 000	5 595 150	6 035 150
	Võlad hankijatele ja muud kohustused	17	503 133	0	503 133
	Rendikohustused	18	87 976	238 180	326 156

Kontserni lühiajalised kohustused seisuga 31. detsember 2019 ületavad käibevarasid 10,4 miljoni euro võrra (lühiajalise võlgnevuse kattekordaja on 0,64), mis on vastavuses Kontserni pikaajalise finantseerimise strateegiaga. Pikaajalised laenud ja võlakirjad, millede tähtaeg on 2020. aasta lõpus, planeeritakse maksta tagasi ja refinantseerida vastavuses investoritega kokkulepitavatele tingimustele.

Seoses Kontserni likviidsusriskidega oleme kaalutlenud COVID-19 (koroonaviirus) pandeemilist puhangut ja selle lühiajalist ja tulevast potentsiaalset mõju Kontsernile. Kuna situatsioon on veel arenev, siis juhtkond kaalutleb ebapraktilisena avaldada kvantitatiivset hinnangut puhangu potentsiaalsele mõjule Kontsernile.

Siiski, Kontserni juhtkond kaalutleb, et lühiajaliselt, 12 kuu jooksul alates käesolevate finantsaruannete bilansipäevast, portfelli laekumised ja krediitkohustuste teenindamise võime klientide poolt võib kannatada saada, mille tagajärjeks on kõrgem likviidsusrisk ja mis võib mõjutada vastavaid tingimusi finantskohustuste refinantseerimiseks ja fondide kaasamiseks.

Kapitalijuhtimine

Kontserni kapitalijuhtimise esmane eesmärk on tagada, et Kontsern säilitaks oma krediitireitingu ja omakapitali suhtarvud, et toetada Kontserni äritegevust ning maksimeerida väärtust aktsionäridele. Kontserni kapital sisaldab laene ja omakapitali. 2019. ja 2018. aasta 31. detsembril lõppenud majandusaastatel ei tehtud muudatusi kapitali juhtimise eesmärkides, põhimõtetes ega protsessis.

Kontsern jälgib tähelepanelikult omavahendite suhtarvu (omakapital kokku jagatud varadega kokku), eesmärk on hoida suhtarvu üle 30%. Kontserni omakapital koosneb emiteeritud aktsiakapitalist, kohustuslikust reservkapitalist, allutatud konverteeritavast laenust (vaata Lisa 15) ning jaotamata kasumist.

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Kokku omakapital*	25 631 871	15 737 406	9 759 115
Kokku varad	82 405 884	52 285 531	26 370 632
Kapitali osakaal	31,10%	30,10%	37,01%

*Allutatud konverteeritavad laenud on finantsuhtarvudes arvestatud omakapitalina, vastavalt lepingulistele tingimustele

Õiglase väärtus

Kontserni peamised õiglases väärtuses kajastatavad finantsinstrumendid on omandatud võlanõuete portfellid. Kontsernisese õiglase väärtuse mõõtmise mudeli sisendinfo kujundamisel ning õiglase väärtuse mõõtmise meetodika rakendamisel teeb PlusPlusi juhtkond märkimisväärse mõjuga hinnanguid.

Omandatud võlanõuete kajastamine ning mõõtmine on vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite IFRS 9 (2017: IAS 39) ja IFRS 13 nõuetega, muuhulgas alljärgnevatega:

- Esialgsel arvele võtmisel klassifitseerib Kontsern omandatud võlanõuete portfellid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.
- Kontserni dokumenteeritud riskijuhtimise poliitika ning investeerimise strateegia alusel teostatakse omandatud võlanõuete portfelli juhtimist ning haldamist õiglase väärtuse informatsioonist lähtudes, ning nende portfelli tulemuslikkust hinnatakse õiglase väärtuse alusel.
- Kontserni juhtivtöötajatele, teiste seas ka Ettevõtte direktorite nõukogule (juhatuse ja nõukogu) ning tegevjuhile (CEO), esitatavad olulised sisemised aruandlused põhinevad omandatud võlanõuete portfelli õiglase väärtuse informatsioonile.
- Eesmärgid ja motiveerimissüsteem rajaneb võlanõuete portfelli õiglase väärtuse informatsioonile.
- Omandatud võlanõuete portfelli õiglase väärtuse informatsiooni alusel on arvatud otsesed indikaatornäitajad, finantsinformatsioon, investorite informatsioon, olulised finantsuhtarvud ning omandatud võlanõuete portfelli õiglase väärtuse informatsiooni alusel tehakse äritegevuse otsuseid.
- Kontserni riskijuhtimise poliitika ning investeerimise strateegiad toetavad omandatud võlanõuete portfelli õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastamise ning mõõtmise kaalutluste põhjendusi.

Kontsern omandab võlanõudeid portfelli kaupa, mis koosnevad paljudest sarnaste oluliste omadustega võlanõuetest, näiteks nõude liik, võlgnetav summa, võlgnevuse vanus või muud iseloomulikud tunnused. Edaspidi kajastatakse ja hallatakse omandatud võlanõudeid just nende omandamishetkel moodustunud portfelli kaupa.

Iga omandatud võlanõuete portfelli koosneb paljudest (sadadest või tuhandetest) üksikutest võlanõuetest. Omandatud võlanõuete portfelli esialgsel arvele võtmisel on Kontsern otsustanud kajastada neid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Edaspidi hallatakse omandatud võlanõudeid ja hinnatakse nende näitajaid portfelli kaupa õiglase väärtuse alusel vastavalt Kontserni dokumenteeritud riskijuhtimise poliitikale ning investeerimise strateegiale.

Õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate omandatud võlanõuete portfelli õiglase väärtus mõõdetakse pärast esmast arvele võtmist igal järgneval bilansipäeval uuesti üle kuni nende varade kajastamise lõpetamiseni. Õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes nende muutuste ilmumise perioodil. Vastavates kasumites ja kahjumites sisalduvad nii nende finantsvarade võõrandamisel tekkivad kasumid ja kahjumid kui ka veel omatavate finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid.

Pärast esmast arvele võtmist kasutatakse õiglase väärtuse mõõtmise mudel põhineb omandatud võlanõuete portfelli diskonteeritud prognoositavate rahavoogude (DCF) meetodi rakendamisel. Igal bilansipäeval koostab juhtkond portfelli kaupa prognoosid hinnanguliselt laekuvate summade (eeldatav järelejäänud laekumine, ERC) kohta. Eeldatava järelejäänud laekumise prognoosi analüüsitakse Kontsernisese õiglase väärtuse mõõtmise mudeli alusel, mille olulisteks sisenditeks on märkimisväärsed PlusPlusi juhtkonna hinnangud, mis on seotud eeldatavate järelejäänud laekumiste ajastuse, summade ja tõenäosustega. Eeldatav järelejäänud laekumine jaotatakse iga portfelli järelejäänud elueale. Nõuete laekumise perioodid on portfelli erinevad. Eeldatava järelejäänud laekumise kogusumma aruandeperioodi lõpu seisuga jaotatakse eeldatavatele laekumise tulevikuperioodidele vastavalt konkreetsete portfelli või sarnaste oluliste omadustega portfelli rühmade laekumiskõveratele. Laekumiskõverad on töötatud välja ajalooliste kogemuste alusel sarnaste omadustega portfelli ja on kohandatud vastavalt juhtkonna pool hindamishetkel rakendatavale portfelli haldamise strateegiale. Vastavalt laekumiskõveratele jagatakse eeldatav järelejäänud laekumine ajaliselt erinevatele perioodidele. Enamiku portfelli puhul jaotatakse eeldatava järelejäänud laekumise summad 60–120 kuu pikkusele perioodile alates bilansipäevast. Kuni 2018 kasutas Ettevõtte aastaseid summaarseid rahavoogude prognoose ja alates 2019 kuiseid rahavoogude prognoose. Hinnanguline positiivne mõju diskonteeritud rahavoogude, uue täpsema arvutusmeetodika alusel, nüüdise väärtusele on ligikaudu 4%.

Kontsern on kasutanud kaalutud keskmist diskontomäära, mis on arendatud iga üksiku omandatud võlanõuete portfelli spetsiifiliste omaduste alusel, et selle alusel modelleerida rakendatav diskontomäär võlaportfelli õiglase väärtuse analüüsiks vastavalt DCF meetodile. Diskontomäära analüüsitakse igal bilansipäeval (nii kvartaalselt vahearuannete koostamisel kui ka aruandeaasta lõppemisel bilansipäeviti). Õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatavad sisendandmed vaadatakse regulaarselt üle ja korrigeeritakse vastavalt muutustele asjakohastes hinnangutes ning majanduslikus ja õiguslikus keskkonnas, kus Kontsern tegutseb.

Eeldatava järelejäänud laekumise summade periodiseerimiseks rakendatavad laekumiskõverad vaadatakse üle igal bilansipäeval, tuginedes olemasolevate portfelli järelestimise tulemustele, ning võttes arvesse sisendandmetes toimunud muutusi, mis võivad mõõtmismudelit mõjutada. Järelestimine hõlmab endas ajalooliste eeldatavate järelejäänud laekumiste

(ERC) hinnangute analüütilist võrdlust tegelikult realiseerunud ERC suurenemisega ja raha laekumistega. Järeltestimise analüüsi tulemusi kasutatakse ERC-ga seotud hinnangute (summad, tõenäosus, ajastus) prognooside täpsuse tõhustamiseks.

Sisendinfo hõlmab eeldatava järelejäänud laekumisega (ERC) seotud kaalutlusi (portfellide haldamise strateegia ja seadusandlik arengud, mis mõjutavad ERC kvantitatiivsed kujunemist), tõenäosust (iga üksiku portfelli detailne struktuur, majanduslik ja seadusandlik keskkond, ajalooline kogemus sarnaste portfellidega) ja ajastust (seadusandlikud piiratlused, valitud strateegiliste tegevuste eeldatav ajaline toimumine, ajalooline kogemus sarnaste portfellidega). Erinevate portfellide puhul kasutatakse erinevaid laekumiskõveraid sõltuvalt konkreetse portfelli iseloomust (sõltuvalt tööstusharust, riigist, soetusaastast, jms iga üksiku portfelli spetsiifilistest karakteristikutest). Laekumiskõverat rakendatakse ühtlaselt kogu portfelli järelejäänud elueale. Kui mõne võlaportfelli laekumised peaksid lükkuma ka kaugemasse tulevikku, kui esialgselt määratud 10 aastat, pikendatakse laekumiskõverat kuni konkreetse võlaportfelli rahavoogude laekumise oodatava lõpuni. Vajadusel võib kasutada teatud portfellide puhul ka lühemaid perioode, kui see on põhjendatud, näiteks portfelli lühema eluea või läheneva oodatava eluea lõppemisega, tõestatud lühemate laekumisperiodidega või portfellis olevate võlanõuete spetsiifiliste iseloomulike eripäradega.

Bilansipäeval leiab Kontserni omandatud portfelli võlanõuete eeldatava laekumise summa nõuete eluea jooksul kategooriate kaupa, kasutades kordajat, mis võrdub makseviivituse tõenäosuse (PD) ja makseviivitusest tingitud kahjumäära (LGD) korrutisega (PD x LGD). Kasutusel on järgmised kuus kategooriat: ajatatud tasumiskokkulepped, kohtumenetluse toimingud, täitemenetluse toimingud, protsessis olevad võlanõuete toimingud, restruktureerimata värskest omandatud portfellid ning muud protseduurid. Iga kategooria hõlmab mitmeid spetsiifilisi staatuseid, vastavalt portfellis sisalduvate kõigi üksikute võlanõuete staatustele, mis kujunevad igale üksikule nõudele rakendatava võlahalduse protseduuri tulemusena. Koefitsiendid rakendatakse portfellide tasemel. Eelnevate protseduuride tulemusena arvutatakse eeldatav järelejäänud laekumine (ERC), korrutades omandatud võlanõuete portfelli nõuete kogusumma jääkväärtuse bilansikuupäeva seisuga vastava kordajaga, mida on kohandatud hinnanguliselt mitteleaekuvate summadega. Sellel eesmärgil määrab Kontserni juhatus kõigile võlanõuete alamkategooriatele eraldi koefitsiendid (summaarselt, eeldades et makseviivituse tõenäosus (PD) on kõigi ühte kategooriasse kuuluvate võlanõuete puhul sama).

Omandatud võlanõuete portfellidele nende spetsiifiliste iseloomulike tunnuste alusel (sh tööstusharu, päritoluriik, omandamise aeg (*vintage*), jm igale üksikule portfelliga eriomased tunnused) vastava koefitsiendi määramisel arvestab juhtkond nii sarnaste portfellide varasemate tulemuste kui ka hindamisprotsessil analüüsitava portfelli eripäradega. Koefitsiendi kujundamise arvutustest on võrdne (50%) osakaal kummaldi kaalutlusel. Koefitsiendid varieeruvad sõltuvalt iga üksiku portfelli eripäradest ning erinevate kategooriate ja staatuste lõikes reeglina vahemikus 0,0 kuni 1,4.

Värskest omandatud uutele portfellidele esialgse restruktureerimise perioodi jooksul õiglase väärtuse mudelit ei rakendata. Esialgne restruktureerimine teostatakse esimese kvartali jooksul alates portfelli omandamisest. Teise kvartali jooksul rakendatakse õiglase väärtuse mudelit proportsionaalselt restruktureerimise protsessi läbiviimisele, kasutades libisevat skaalat (*sliding scale*) – 80% restruktureerimise toimingutest, mis on plaanitud esimeste kvartalite jooksul teostada, teostatakse eeldatavalt esimese nelja kuu jooksul alates soetusest, ning 90% viienda kuu lõpuks alates soetusest. Portfellidele, mille soetusest on möödunud kuus kuud ja rohkem, rakendatakse õiglase väärtuse mudelit regulaarsete kvartaalsete hindamiste käigus.

Õiglase väärtuse mõõtmine klassifitseerub õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemele.

IFRS-iga vastavuses olevate konsolideeritud finantsaruannete koostamine nõuab teatud kriitiliste raamatupidamislike hinnangute teostamist ning eelduste kaalutlemist, millel on mõju aruandes kajastatavatele tuludele, kuludele, varadele ja kohustustele, ning nendega kaasnevalt avalikustatud informatsioonile aruande lisades, ning samuti ka tingimuslike kohustuste avalikustatud infole. Samuti on nõutud, et juhtkond teostab vastavaid asjakohaseid otsustusi Kontserni raamatupidamisarvestuse põhimõtete rakendamisel. Vastavates tulevikku suunatud eeldustes ning hinnangutes olemuslikult sisalduv määramatus võib viia olukorraneni, mille tulemusena on vajalik tulevaste perioodide sündmuste poolt mõjutada saavate varade ja kohustuste bilansiliste väärtuste oluline korrigeerimine. Eeldused ja hinnangud vaadatakse järjepidevalt üle ja kaalutletakse nende paikapidavust ning põhjendatust ajaloolise kogemuse ning muude mõjurite alusel, sealhulgas kaalutletakse tulevaste perioodide sündmuste toimumise hinnanguid nagu neid on mõistlik kaaluda olemasoleva informatsiooni alusel igakordselt hinnangu tegemise hetkel kehtivas olukorras.

Seoses Kontserni poolt omandatud võlanõuete portfellide õiglase väärtusega, oleme kaalutlenud COVID-19 (koroonaviirus) pandeemilist puhangut ja selle lühiajalist ning pikaajalist potentsiaalset mõju Kontsernile. Kuna situatsioon on alles arenev, siis peab juhtkond ebapraktiliseks avaldada kvantitatiivset hinnangut antud puhangu potentsiaalse mõju kohta Kontsernile.

Siiski, Kontserni juhtkond hindab, et lühiajaline (12 kuu jooksul alates käesoleva aastaaruande koostamisest) mõju Kontserni rahavoogudele võib olla oluline ning potentsiaalne mõju omandatud võlanõuete portfellide õiglasele väärtusele võiks olla Lisas 3 avaldatud sensitiivsusanalüüsi väärtuste vahemikus.

Õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia kvantitatiivsed lisaandmed bilansikuupäevade seisuga:

	Seisuga	Lisad	Bilansiline jääkväärtus	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3
Õiglases väärtuses mõõdetavad varad							
Omandatud võlanõuete portfelliid	31.12.2019	9	74 033 455	74 033 455	0	0	74 033 455
Omandatud võlanõuete portfelliid	31.12.2018	9	42 177 530	42 177 530	0	0	42 177 530
Omandatud võlanõuete portfelliid	1.01.2018	9	22 382 455	22 382 455	0	0	22 382 455

Kaalutud keskmine diskontomäär ja eeldatavate järelejäänud laekumiste (ERC) prognooside sensitiivsus

Kaalutud keskmise diskontomäära mudel on tuletatud iga üksiku omandatud võlanõuete portfelli spetsiifika põhjal ning diskontomäära modelleerimisel on teostatud uurimus võrreldavate seoste analüüsimisega järgnevate eelduste ning sisendinfo alusel:

- Finantsvõimenduse ta beeta-kordaja (*unlevered beta*) – võrdlusgrupi võimendamata mediaan-beeta (allikas: Damodaran).
- Efektiivne maksumäär - kaalutud keskmine ettevõtte tulumaksu määr (*corporate income tax, CIT*) turgudel, kus Kontsern tegutseb: Soome, Eesti, Läti, Leedu.
- Võlad kokku / Omakapital suhtarv (*Debt/Equity ratio*) – võrdlusgrupi mediaan Võlad kokku / Omakapital suhtarv (allikas: avalikult kättesaadav valitud referents-grupi ettevõtete info: Intrum Justitia AB, Hoist Finance AB, B2Holding ASA, Axactor AB, Arrow Global Group PLC, KRUK S.A., DDM Debt AB).
- Riski-vaba määr, arvatud viimase kaheteistkümne kuu (*last twelve months, LTM*) 10-aastaste riskivabade valitsuse võlakirjade intressimäärade keskmisena turgudel, kus Ettevõtte tegutseb (allikas: Euroopa Keskpang, *European Central Bank, ECB*).
- Omakapitali riskipremia (*Equity risk premium*) - varade kogumahu alusel arvatud suuruse premia, võrreldud Euroopa (EU) ettevõtete (allikas: Duff & Phelps 2016).
- Tööstusharu ettevõtte spetsiifiline riskipremia (professionaalne hinnang).
- Krediidi marginaal (*credit spread*) ettevõttele – tööstusharupõhine krediidi kulumäär, tööstusharu risk aktsiaturu tootluse deviatsiooni alusel + globaalne standardne krediidimäär, allikas: Damodaran).

Seisuga 31. detsember 2019 haldab Kontsern kokku 405 portfelli (2018: 250). Kasutusel on 20 erinevat kõverat ERC allokeerimiseks portfelliidide eeldatavale elueale. Esimese aasta eeldatav laekumine portfelliididest vastavalt kasutatud kõveratele ulatub 10% kuni 30% kogu ERC-st, teisel ja kolmandal aastal 10% kuni 25%, neljandal ja viiendal aastal 10% kuni 20% ja kuuendast kuni kümnenda aastani 0% kuni 15%.

Rahavoogude ajastuse ning summade prognoosimine nõuab juhtkonnalt märkimisväärseid otsustusi seoses peamiste eeldustega, sealhulgas maksejõuetuse tõenäosus, kahju raskusaste, maksete laekumise summad ning ajastus. Kõik need tegurid on olemuslikult subjektiivsed ning tulemuseks võivad olla rahavoogude prognooside märkimisväärsed muutused nõuete laekumise aja jooksul. Sellest tulenevalt me avalikustame teavet, mis võimaldab aastaaruande kasutajatel hinnata peamiste eelduste märkimisväärsuste muutuste mõju. Vaata omandatud võlanõuete portfelliidide õiglase väärtuse raamatupidamislike kriitiliste hinnangute tundlikkust alljärgnevalt.

Selleks, et kaasata ajategur õiglase väärtuse kaalutlusse, rakendatakse eeldatavate järelejäänud laekumiste rahavoogudele eeldatava laekumise perioodi jooksul diskontomäära. Järgnev sensitiivsusanalüüs annab ülevaate, milline on mõju omandatud võlanõuete portfelli õiglasele väärtusele, kui diskontomäär muutub või kui ERC prognoos muutub alltoodud kõrvalekallete võrra:

Sensitiivsusanalüüs

Modelleeritud diskontomäär 31.12.2019	Eeldatava järelejäänud laekumise % modelleeritud ERC-st 31.12.2019		
	90%	100%	110%
	Õiglase väärtuse sensitiivsus diskontomäära ja ERC muutusel		
Diskontomäär pluss 3,0 protsendipunkti	62 412 761	68 773 138	75 133 516
Diskontomäär pluss 2,0 protsendipunkti	63 911 733	70 438 707	76 965 642
Diskontomäär pluss 1,0 protsendipunkti	65 488 036	72 190 111	78 892 186
Diskontomäär 31.12.2019: 10,40%	67 147 046	74 033 455	80 919 864
Diskontomäär miinus 1,0 protsendipunkti	68 894 780	75 975 382	83 055 984
Diskontomäär miinus 2,0 protsendipunkti	70 737 756	78 023 133	85 308 510
Diskontomäär miinus 3,0 protsendipunkti	72 683 080	80 184 605	87 686 129

Modelleeritud diskontomäär 31.12.2018	Eeldatava järelejäänud laekumise % modelleeritud ERC-st 31.12.2018		
	90%	100%	110%
	Õiglase väärtuse sensitiivsus diskontomäära ja ERC muutusel		
Diskontomäär pluss 3,0 protsendipunkti	35 092 667	38 572 987	42 053 307
Diskontomäär pluss 2,0 protsendipunkti	36 115 052	39 708 970	43 302 889
Diskontomäär pluss 1,0 protsendipunkti	37 194 958	40 908 866	44 622 773
Diskontomäär 31.12.2018: 10,88%	38 336 755	42 177 530	46 018 304
Diskontomäär miinus 1,0 protsendipunkti	39 545 224	43 520 273	47 495 322
Diskontomäär miinus 2,0 protsendipunkti	40 825 595	44 942 907	49 060 219
Diskontomäär miinus 3,0 protsendipunkti	42 183 602	46 451 804	50 720 005

Modelleeritud diskontomäär 01.01.2018	Eeldatava järelejäänud laekumise % modelleeritud ERC-st 01.01.2018		
	90%	100%	110%
	Õiglase väärtuse sensitiivsus diskontomäära ja ERC muutusel		
Diskontomäär pluss 3,0 protsendipunkti	18 821 871	20 652 403	22 482 935
Diskontomäär pluss 2,0 protsendipunkti	19 314 321	21 199 569	23 084 817
Diskontomäär pluss 1,0 protsendipunkti	19 832 712	21 775 559	23 718 407
Diskontomäär 01.01.2018: 11,51%	20 378 918	22 382 455	24 385 992
Diskontomäär miinus 1,0 protsendipunkti	20 954 978	23 022 522	25 090 066
Diskontomäär miinus 2,0 protsendipunkti	21 563 119	23 698 234	25 833 349
Diskontomäär miinus 3,0 protsendipunkti	22 205 772	24 412 292	26 618 813

4. Oluliste raamatupidamislike otsustuste ja hinnangute kasutamine

Finantsaruannete koostamine vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab juhtkonnalt otsustuste, hinnangute ja eelduste tegemist, mis mõjutavad varade, kohustuste, tulude ning kulude aruandes kajastamist ja tingimuslike kohustuste avalikustamist.

Olulised raamatupidamislikud hinnangud

Võlanõuete õiglase väärtuse mõõtmine

Kontsern on määranud omandatud võlanõuete portfelli kajastamise õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande nende esialgsel arvele võtmisel. Edaspidi, vastavalt Kontserni riskijuhtimise ning investeerimisstrateegia kirjalikele reeglitele, teostatakse omandatud võlanõuete haldamist ning hinnatakse nende toimimist õiglase väärtuse alusel portfelli lõikes. Esmase arvele võtmise järgselt rakendatakse õiglase väärtuse mudelit, mis põhineb 10-aastase tulevikuperioodi diskonteeritud rahavoogude analüüsil (*discounted cash flow, DCF*) omandatud võlanõuete portfelli kaupa.

Igal järgneval bilansipäeval teostatakse omandatud võlanõuete portfelli, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, õiglase väärtuse mõõtmine uuesti, kuni nende varade kajastamise lõpetamiseni. Õiglase väärtuse muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse nende ilmumise ajavahemikul kasumiaruandes. Kajastatud kasumid ja kahjumid koosnevad nii omandatud võlanõuete portfelli võõrandamistest tulenevatest kasumitest ja kahjumitest kui ka realiseerimata kasumitest ja kahjumitest, mis tulenevad jätkuvalt omatavate võlanõuete portfelli õiglase väärtuse muutustest.

Rohkema üksikasju vaata Lisast 3 "Finantsriskide juhtimine" ja Lisast 9 "Omandatud võlanõuete portfelli".

5. Kontserni struktuur ja muudatused konsolideerimisgrupis

Aktsiaselts PlusPlus Capital on Kontserni emaettevõte. Seisuga 31. detsember 2019, 31. detsember 2018 ja 1. jaanuar 2018 oli ettevõtte otsese ja kaudse kontrolli osalus tütarettevõtetes (edaspidi ka: Kontsern):

Tütarettevõte	Asutamisriik	Tegevusala	Osaluse määr		
			31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
PlusPlus Invest OÜ	Eesti	Kinnisvarainvesteeringute haldamine	100%	100%	100%
PlusPlus Baltic OÜ	Eesti	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	100%	100%
PPC Delta OÜ*	Eesti	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	-	100%	100%
VõlaKütid OÜ*	Eesti	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	-	100%	100%
PlusPlus Inkasso SIA	Läti	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	100%	100%
PlusPlus Baltic OU filiaal Latvijā (filiaal Lätis)	Läti	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	100%	100%
PlusPlus Inkaso UAB	Leedu	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	100%	100%
PlusPlus Baltic OU Lietuvos filialas (filiaal Leedus)	Leedu	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	100%	100%
Fresh Finance UAB	Leedu	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	100%	100%
Fresh Finance Group OÜ	Eesti	Äriarendus, arvutiprogrammeerimine	100%	100%	100%
Fresh Finance OÜ	Eesti	Krediidiandmine	100%	-	-
Fresh Finance AS	Läti	Krediidiandmine	100%	-	-
PlusPlus Capital Oy	Soome	Omandatud võlanõuete portfelli haldamine	100%	-	-

* Ühendatud majandusaastal 2019 Kontserni ettevõttega Aktsiaselts PlusPlus Capital

6. Materiaalne põhivara

	Kinnisvara	Sõidukid	Kasutus- õiguse varad	Seadmed	Ettemaksed	KOKKU
Soetusmaksumus seisuga 1. jaanuar 2018	1 153 717	121 850	379 258	257 971	42 868	1 955 664
Akumuleerunud kulum seisuga 1. jaanuar 2018	-40 935	-121 850	-22 821	-27 694	0	-212 930
Jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2018	1 113 152	0	356 437	230 277	42 868	1 742 734
Omandamised	0	0	51 200	93 877	0	145 077
Ümberklassifitseerimised	0	0	0	42 868	-42 868	0
Kulum	-57 684	0	-75 458	-59 445	0	-192 587
Mahakandmised	0	0	0	0	0	0
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2018	1 153 717	121 850	430 458	394 717	0	2 100 742
Akumuleerunud kulum seisuga 31. detsember 2018	-98 249	-121 850	-98 279	-87 139	0	-405 517
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2018	1 055 468	0	332 179	307 578	0	1 695 225
Omandamised	0	0	328 608	175 659	0	504 267
Ümberklassifitseerimised	0	0	0	0	0	0
Kulum	-57 684	0	-144 926	-99 958	0	-302 568
Mahakandmised	0	0	0	520	0	520
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2019	1 153 717	121 850	759 066	570 376	0	2 605 009
Akumuleerunud kulum seisuga 31. detsember 2019	-155 933	-121 850	-243 205	-186 577	0	-707 565
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2019	997 784	0	515 861	383 799	0	1 897 444
Bilansiline netoväärtus	Kinnisvara	Sõidukid	Kasutus- õiguse varad	Seadmed	Ettemaksed	KOKKU
Seisuga 1. jaanuar 2018	1 113 152	0	356 437	230 277	42 868	1 742 734
Seisuga 31. detsember 2018	1 055 468	0	332 179	307 578	0	1 695 225
Seisuga 31. detsember 2019	997 784	0	515 861	383 799	0	1 897 444

Seisuga 31. detsember 2019, 31. detsember 2018 ja 1. jaanuar 2018 ei olnud Kontsernis olulisi täielikult amortiseeritud materiaalseid põhivarasid.

7. Immateriaalne põhivara

	Arvutitarkvara	Firmaväärtus	Kokku
Jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2018	174 572	0	174 572
Akumuleerunud kulum seisuga 1. jaanuar 2018	-46 975	0	-46 975
Jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2018	127 597	0	127 597
Omandamised	202 095	0	202 095
Kulum	-45 470	0	-45 470
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2018	376 667	0	376 667
Akumuleerunud kulum seisuga 31. detsember 2018	-92 445	0	-92 445
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2017	284 222	0	284 222
Omandamised	354 371	363 644	718 015
Kulum	-107 076	0	-107 076
Soetusmaksumus seisuga 31. detsember 2019	701 790	363 644	1 065 434
Akumuleerunud kulum seisuga 31. detsember 2019	-170 273	0	-170 273
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2019	531 517	363 644	895 161
Bilansiline netoväärtus	Arvutitarkvara	Firmaväärtus	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2018	127 597	0	127 597
Seisuga 31. detsember 2018	284 222	0	284 222
Seisuga 31. detsember 2019	531 517	363 644	895 161

Seisuga 31. detsember 2019, 31. detsember 2018 ja 1. jaanuar 2018 ei olnud Kontsernis olulisi täielikult amortiseeritud immateriaalseid põhivarasid.

8. Investeeringud

	31.12.2019	31.12.2018	1.01.2018
Investeeringud osakutesse	3 091	240 000	0
Ettemaksed osakute eest	210 001	300 000	0
Kokku	213 092	540 000	0

Investeeringud osakutesse seisuga 31. detsember 2019 koosnevad 17,54% investeeringust Eestis registreeritud krediivahendajasse (2018: 10% investeering Eestis registreeritud äriühingusse eesmärgiga arendada krediidiandmise tegevusi). Ettemaksed osakute eest on mõlema aastalõpu seisuga seotud vastavalt sama investeerimistinguga. Käesolevate finantsaruannete koostamise seisuga on ülalmainitud investeerimisting krediivahendajasse lõpule viidud ja 100% osalus omandatud (alates majandusaasta 2020 algusest).

9. Omandatud võlanõuete portfellid

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018		2019	2018
Omandatud võlanõuete portfellid	74 033 455	42 177 530	22 382 455			
Kokku, sealhulgas:	74 033 455	42 177 530	22 382 455			
<i>Lühiajaline osa:</i>	15 554 488	7 817 303	4 926 617			
<i>Pikaajaline osa:</i>	58 478 967	34 360 227	17 455 838			
Seisuga 1. jaanuar	42 177 530	22 382 455				
Omandatud võlanõuete portfellide soetamine	18 647 498	13 416 658				
Laekumised omandatud võlanõuete portfellidest	-10 746 396	-6 357 501				
Omandatud võlanõuete portfellide õiglase väärtuse muutus (Lisa 9)	23 954 823	12 735 918				
Seisuga 31. detsember	74 033 455	42 177 530				
Õiglase väärtuse muutus riikide lõikes	2019	2018		Tulud tegevusalade lõikes	2019	2018
Soome	2 006 541	0		Põhitegevuse tulud (Lisa 21)	23 955 506	12 748 050
Estonia	8 901 632	3 256 669		<i>sh õiglase väärtuse muutused</i>	23 954 823	12 735 918
Läti	7 358 076	5 021 600		<i>sh muud teenused</i>	683	12 132
Leedu	5 688 574	4 457 649		Neto intressitulu (Lisad 22)	372 511	2 666
				Neto teenustasutulu	12 780	0
				Muud äritulud	3 337	9 405
				Laenude väärtuse vähenemine	148 904	0
Õiglase väärtuse muutus kokku	23 954 823	12 735 918		Kokku põhitegevuse tulud tegevusalade lõikes	24 195 230	12 760 121

Kogu eeldatav järelejäänud laekumine (ERC) vastavalt erinevatele stsenaariumitele (konservatiivne, mõõdukas ja eesmärk stsenaarium) ja portfellide ajalise jaotuse alusel arvestusperioodide lõpu seisuga oli alljärgnev:

Eeldatav järelejäänud laekumine (ERC) seisuga:	Konservatiivne stsenaarium	Mõõdukas stsenaarium*	Eesmärk stsenaarium
Kokku 31.12.2019, sealhulgas:	95 567 601	106 186 223	116 804 846
Restruktureeritud portfellid (üle 6 kuu soetusest)	72 233 152	81 370 169	89 507 186
Uued portfellid (rakendatud õiglase väärtuse mudeli libisevat skaalat)	20 634 042	21 049 814	22 465 586
Värsked portfellid (õiglase väärtuse mudelit ei ole rakendatud)	2 700 407	3 766 240	4 832 074
Kokku 31.12.2018, sealhulgas:	60 451 744	67 168 604	73 885 465
Restruktureeritud portfellid (üle 6 kuu soetusest)	46 353 438	51 503 821	56 654 203
Uued portfellid (rakendatud õiglase väärtuse mudeli libisevat skaalat)	11 640 443	12 344 461	13 048 479
Värsked portfellid (õiglase väärtuse mudelit ei ole rakendatud)	2 457 862	3 320 323	4 182 783
Kokku 31.12.2017, sealhulgas:	32 388 992	35 987 769	39 586 546
Restruktureeritud portfellid (üle 6 kuu soetusest)	22 183 520	24 648 355	27 113 191
Uued portfellid (rakendatud õiglase väärtuse mudeli libisevat skaalat)	6 891 372	7 311 215	7 731 058
Värsked portfellid (õiglase väärtuse mudelit ei ole rakendatud)	3 314 100	4 028 199	4 742 297

*Mõõdukas stsenaarium on kasutatud omandatud võlanõuete portfellide kajastamiseks raamatupidamises vastavalt õiglase väärtuse mudelile ja diskontomäära mudelile, mida on rakendatud omandatud võlanõuete portfellide kajastamiseks kooskõlas uue standardiga IFRS 9, mis jõustus alates 1. jaanuarist 2018.

Seisuga 31. detsember 2019 on Kontsern omandanud 405 võlanõuete portfelli (31. detsember 2018: 250, 1. jaanuar 2018: 128). Kontsern on omandanud võlanõuete portfelle peamiselt finantsinstitutsioonidelt (pangandussektor), telekommunikatsiooni-ettevõtetest, tarbimislaenu finantseerijatelt, kommunaal- ja avaliku sektori ettevõtetest ning teistelt võlgnevuste tõttu üles öeldud (*terminated*) eraisikutelt sissenõutavate saadaolevate summade ja nõuete müüjatelt. Osakaalult pärineb enamik omandatud võlanõuete portfellidest pangandussektorist, suuruselt järgmised osad on pärit tarbimislaenu finantseerijatelt ning telekommunikatsiooniettevõtetest. Kontsern on senini pühendunud nõuetele ainult eraisikute vastu.

Kontsern on välja töötanud tervikliku äritegevuse protsessi, mis hõlmab portfellide väärtuse hindamise, toodete ümberkujundamist (*restructuring*) ja klientidega toodete ümberkujundamisel sõlmitud lepingute tagasimaksete haldamist. Kontserni põhieesmärk on pakkuda klientidele mõlemapoolselt kasulikke kokkuleppeid, et jagu saada probleemidest, mis on tulenenud ületähtaegsetest tasumata kohustustest. Kontsern pakub oma klientidele individuaalseid erilahendusi, kõige sagedamini jõukohaste osamaksetega tasumise võimalust (ajatatud maksed). Kohtumenetluse vahendite kasutamine on erandlik vahend, mida rakendatakse vaid juhtudel, mil vastaspool ignoreerib täielikult oma kohustusi.

Omandatud võlanõuete portfellide eeldatavate järelejäänud laekumiste ajaline jaotus portfellide soetusaastate (*vintage*, aastakäik) lõikes oli alljärgnev:

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Eeldatav järelejäänud laekumine (ERC) aastakäikude lõikes			
2010. aastal soetatud võlanõuete portfellid	254 667	406 865	438 427
2011. aastal soetatud võlanõuete portfellid	498 332	767 574	915 376
2012. aastal soetatud võlanõuete portfellid	458 296	603 581	722 968
2013. aastal soetatud võlanõuete portfellid	1 828 974	2 485 829	2 729 763
2014. aastal soetatud võlanõuete portfellid	568 685	700 004	773 175
2015. aastal soetatud võlanõuete portfellid	1 273 721	1 318 955	1 557 586
2016. aastal soetatud võlanõuete portfellid	8 040 416	9 302 046	10 217 517
2017. aastal soetatud võlanõuete portfellid	15 308 075	16 639 817	18 632 957
2018. aastal soetatud võlanõuete portfellid	31 926 421	34 943 933	0
2019. aastal soetatud võlanõuete portfellid	46 028 636	0	0
ERC kokku seisuga 31. detsember	106 186 223	67 168 604	35 987 769
Värsked soetused, ERC ei ole õiglase väärtuse mudelis arvestatud	-3 766 240	-3 320 323	-4 028 199
ERC õiglase väärtuse mudelis seisuga 31. detsember	102 419 983	63 848 281	31 959 570

10. Laenud ja nõuded klientidele

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Refinantseerimine	1 481 151	0	0
Tarbijakrediidid	1 273 313	0	0
Kinnisvaralaen	856 611	0	0
Rendid	212 087	0	0
Muud	121 409	300 000	0
Kokku	3 944 571	300 000	0
Allahindlused	-181 870	0	0
Kokku, sealhulgas:	3 762 701	300 000	0
Lühiajaline osa:	1 089 162	300 000	0
Pikaajaline osa:	2 673 539	0	0

11. Krediidirisk: laenud ja nõuded klientidele

	2019					2018
	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Omandatud krediidi- kahjustatud laenud	Kokku	Kokku
	12-kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL			
Refinantseerimine	1 072 266	306 382	102 503	0	1 481 151	0
Tarbijakrediidid	660 657	255 329	10 354	346 973	1 273 313	0
Kinnisvaralaenud	253 947	73 735	276 541	252 388	856 611	0
Rendid	87 872	14 752	37 233	72 230	212 087	0
Muud	111 514	9 895	0	0	121 409	300 000
Kogusumma kokku	2 186 256	660 093	426 631	671 591	3 944 571	300 000
Allahindlus	-59 955	-44 633	-56 796	-20 486	-181 870	0
Bilansiline jääkväärtus	2 126 301	615 460	369 835	651 105	3 762 701	300 000
Sealhulgas:						
<i>Lühiajaline osa</i>					1 089 162	300 000
<i>Pikaajaline osa</i>					2 673 539	0
Allahindlused 2019					-148 904	0

Krediidirisk

Kontsern on avatud krediidiriskile, mis on risk, et finantsinstrumendi üks osapool põhjustab finantskahju teisele osapoolele, ebaõnnestudes kohustuse täitmisega. Avatus krediidiriskile tekib Kontserni laenuandmise ja muude tehingute käigus tehingu osapooltega, andes kasvu finantsvaradele ja bilansivälistele krediidiga seotud kohustistele. Kontserni maksimaalne avatus krediidiriskile on peegeldatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade edasikantava väärtuse summades.

Krediidiriski juhtimine

Kontserni äritegevuse suurim üksik risk on krediidirisk; juhtkond seetõttu juhib hoolikalt enda avatust krediidiriskile. Krediidiriski hinnang riskijuhtimise eesmärgina on kompleksne ja sisaldab mudelite kasutamist, kuna risk varieerub sõltuvalt turutingimustest, oodatavatest rahavoogudest ning aja kulgemisest. Krediidiriski hinnang varade portfellile toob kaasa edasised hinnangud maksejõuetuste ilmnemise tõenäosusele, seonduvatele kahjumääradele ja maksejõuetuse korrelatsioonidele osapoolte vahel.

Laenrakendused, mis pärinevad vastavatelt kliendisuhete juhtidelt, edastatakse asjakohasele krediidikomiteele krediidilimiidi kinnitamiseks. Avatust krediidiriskile juhitakse samuti, osaliselt, tagatiste saamisega ja samuti ka äriühingute ja eraisikute garantiidega.

Krediidiriski gradueerimise süsteem

Krediidiriski mõõtmiseks ja finantsinstrumentide gradueerimiseks vastavalt krediidiriski kogusele rakendab Kontsern sisemist riskipõhist (*Internal Risk-Based, IRB*) hindamissüsteemi. Sisemised krediidireitingud gradueeritakse sisemiselt defineeritud põhiskaala alusel, mis määratleb maksejõuetuse täpsustatud vahemikud.

Igale krediidiriski hinnangu klassile määratakse teatud krediidikõlblikkuse tase:

- Suurepärane – tugev krediitikvaliteet madala eeldatava krediidiriski;
- Hea – adekvaatne krediitikvaliteet mõõduka krediidiriskiga;
- Rahuldav – mõõdukas krediitikvaliteet rahuldava krediidiriskiga;
- Spetsiaalne monitoorimine – lepingud, mis nõuavad lähemad monitoorimist ja parendavat juhtimist; ja
- Maksejõuetus – lepingud, mille puhul on toimunud maksejõuetuse tekkimise sündmus.

Sisemiste reitingute süsteem (IRB) on disainitud sisemiselt ja reitingud on juhtkonna poolt hinnatud. Kontserni poolt kasutatakse erinevaid krediidiriski hinnanguid vastavalt varaklassile. Kontsern kasutab üldiselt kolme erinevat varianti sellistest süsteemidest:

- Mudelipõhised – selle süsteemi alusel määratakse krediidiriski hinnangud sisemiselt arendatud statistiliste mudelite alusel, kaasates piiratud ulatuses krediidijärelevalve spetsialistide hinnanguid. Statistilised mudelid sisaldavad kvalitatiivset ja kvantitatiivset informatsiooni ja demonstreerivad parimat ootuste kujundamise meetodit maksejõuetuse kujunemise ajaloolise info alusel.
- Eksperthinnangupõhised – selle süsteemi alusel määratakse krediidiriski hinnangud subjektiivselt kogunud krediidijärelevalve spetsialistide poolt sisemiselt arendatud metodoloogia ning erinevate kvalitatiivset ja kvantitatiivsete faktorite alusel. See lähenemine rajaneb pigem eksperdi metoodikale ja hinnangutele kui kõikehõlmavale statistilisele mudelile.
- Hübriidmeetod – see reitingusüsteem on kahe ülalkirjeldatud süsteemi kombinatsioon, mida arendatakse kombineerides ajaloolist andmestikku eksperthinnangu sisendiga.

Reitingumudeleid vaadatakse juhtkonna poolt regulaarselt üle ja teostatakse kontrolltestimist tegeliku ajaloolise maksejõuetuse infoga ning uuendatakse, kui see on vajalik. Hoolimata meetodi valikust, Kontsern regulaarselt valideerib reitinguhinnangute täpsust ja kalibreerib mudelite ennustustäpsust.

Eeldatavate krediidikahjude (ECL) mõõtmine

ECL on tõenäosusega kaalutud hinnang tulevaste rahavoogude lühiajalisele mittelaekumise nüüdisväärtusele. ECL-mõõtmine on erapooletu ja määratletud erinevate võimalike stsenaariumite hindamisega. Kontsern kasutab ECL-i mõõtmisel nelja komponenti:

Maksejõuetuse tõenäosus (*Probability of Default*, "PD"),

Nõude suurus maksejõuetuse hetkel (*Exposure at Default*, "EAD"),

Maksejõuetusest tekkinud kahju (*Loss Given Default*, "LGD") ja

Diskontomäär (*Discount Rate*).

PD on hinnang maksejõuetuse tekkimise tõenäosusele teatud ajaperioodil.

EAD on hinnang nõude suurusele tulevikus toimuval maksejõuetuse tekkimise kuupäeval, arvestades eeldatavaid muudatusi nõude suuruses pärast aruandekuupäeva, sealhulgas põhiosa ja intressimakseid ja oodatavaid laenu väljamakseid antud krediidilimiitide ulatuses.

LGD on hinnang maksejõuetusest tekkivale kahjule, mille aluseks on erinevus lepinguliste rahavoogude ja laenaja poolt eeldatavate saadavate rahavoogude vahel, sealhulgas tagatise realiseerimisest. Tavaliselt väljendatakse LGD-d protsendina EAD-st. Eeldatavad kahjud diskonteeritakse nüüdisväärtusesse aruandlusperioodi lõpu seisuga.

Diskontomäär peegeldab finantsinstrumendi efektiivset intressimäära ("EIR") või selle lähendust.

Eeldatavad krediidikahjud modelleeritakse instrumendi elueale. Eluiga on võlainstrumentide järelejäänud lepinguline periood kuni tähtajani, mida korrigeeritakse eeldatavate varasemate tagasimaksetega, kui see on asjakohane.

Juhtkond modelleerib eluaegset ECL-i (*Lifetime ECL*), mis on finantsinstrumendi järelejäänud eluea perioodi jooksul kõigist võimalikest maksejõuetuse sündmustest tekkivate kahjude summa. 12-kuu ECL esindab osa eluaegsetest ECL-dest, mis on võimalikud 12 kuu jooksul pärast aruandlusperioodi või finantsinstrumendi järelejäänud eluaeg perioodi jooksul, kui see on lühem kui aasta.

ECL-d, mida juhtkond hindab käesolevate finantsaruannete jaoks, on pigem hetkehinnangud, kui läbi kogu tsükli tehtavad hinnangud, mida tavapäraselt kasutatakse regulatiivsetel eesmärkidel. Need hinnangud kaalutlevad edasi-vaatavat informatsiooni, mis seisneb selles, et ECL-d peegeldavad tõenäosusega kaalutud arengut makromajanduse võtmemuutujates, millel on mõju krediidiriskile.

ECL-i modelleerimine ei erine omandatud või algselt krediidikahjustusega (*Purchased or Originated Credit Impaired*, "POCI") finantsvarade puhul, välja arvatud siis, kui (a) kogu edasikantav väärtus ja diskontomäär baseeruvad pigem rahavoogudel, mis on vara esmasel arvelevõtmisel laekuvad, kui lepingulistel rahavoogudel, ja (b) ECL on alati eluaegne ECL. POCI- varad on finantsvarad, mis on krediidikahjustatud juba esmasel arvelevõtmisel, nagu näiteks vähenenud väärtusega laenu, mis on omandatud varasema äriühenduse käigus.

PD mõõtmise eesmärkidel Kontsern defineerib maksejõuetust kui situatsiooni, mille puhul nõude jäägile rakenduvad üks või mitu järgnevat kriteeriumit:

- laenusaaaja on rohkem kui 90 päeva viivitanud lepinguliste maksetega;
- Kontsern on müünud nõude laenusaaaja vastu või selle osa kahjumiga krediidikahjustuse tõttu;
- laenusaaaja puhul rakenduvad makse sooritamise ebatõenäoliseks muutumise alljärgnevalt loetletud kriteeriumid:
  - Kontsern oli sunnitud võlanõuet restruktureerima;
  - laenusaaaja on elust lahkunud;
  - laenusaaaja on maksejõuetu;
  - on saamas tõenäoliseks, et laenusaaaja on pankrotistumas, ja
  - laenu osteti või tekkisid sügava allahindlusega, mis peegeldab kogunenud krediidikahjumeid.

Avalikustatava informatsiooni järjepidavustamise huvides ühendas Kontsern maksejõuetuse definitsiooni täielikult definitsiooniga krediidikahjustusega varade kohta. Ülalkirjeldatud maksejõuetuse definitsioon on rakendatav Kontserni kõikide finantsvarade tüüpide kohta.

Instrumenti ei kaalutleta enam olevat maksejõuetuse staatuses (ie loetakse parendatuks) siis, kui see enam ei vasta ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile kuue järjestikuse kuu jooksul. See kuuekuine periood on määratud analüüsi alusel, mis kaalutleb finantsinstrumendi maksejõuetuse staatusse tagasipöördumise tõenäosust pärast parendust, kasutades erinevaid parenduse definitsioone.

Hinnangut, kas on või ei ole olnud olulist krediidiriski suurenemist ("SICR") alates esmasest arvelevõtmisest, kaalutletakse individuaalsel alusel ja portfelli põhisel. Kriteeriume, mida kasutatakse SICR-i identifitseerimiseks, monitooritakse ja vaadatakse üles Kontserni juhtkonna poolt perioodiliselt, et tagada asjakohasus.

Kontsern kaalutleb, et finantsinstrument on kogenud SICR-i siis, kui täidetud on üks või rohkem alljärgnevatest kvantitatiivsetest ja kvalitatiivsetest või sündmuse toimumise kriteeriumitest:

- 30 päeva maksetähtaja ületamine;
- Vastava lävendi ületamine, mis on defineeritud toodete portfelli alusel ilma eksisteerivate skooringumudeliteta: Kontsern monitoorib regulaarselt suurenenud krediidiriskiga segmente (kõrgema krediidiriskiga regioonid, ebaõnnestunud tooted, tooted, millede väljastamine on peatatud) ja kaalutleb, et sellistel portfellidel on SICR.

ECL-i tase, mis on konsolideeritud finantsaruannetes kajastatud, sõltub sellest, kas laenusaaaja krediidirisk on oluliselt suurenenud alates esialgselt arvelevõtmisest. ECL-i mõõtmiseks kasutatakse kolme-astmelist mudelit. Finantsinstrumendi puhul, mis ei ole krediidi-kahjustatud esialgsel arvelevõtmisel ja mille krediidirisk ei ole alates esialgselt arvelevõtmisest oluliselt suurenenud, võetakse krediidikahju allahindluse moodustamisel aluseks 12-kuine ECL (Faas 1). Juhul kui alates esmasest arvelevõtmisest on identifitseeritud SICR, siis liigitatakse finantsinstrument tasemele Faas 2, kuid veel ei käsitleta instrumenti krediidi-kahjustatuna ning krediidikahju allahindluse aluseks on eluaegne ECL. Faasi 3 tasemele liigitamise tulemuseks on see, et Kontsern lõpetab intressitulu kajastamise edasikantava jääkväärtuse alusel ja rakendab vara efektiivse intressimäära jääkväärtuse ja ECL-i netosummale, et arvutada intressitulu.

Kui on tõendeid, et SICR-kriteeriumid ei kohaldu enam, siis kantakse instrument tagasi Faas 1 tasemele. Kui nõude jääk kantakse Faas 2 tasemele kvalitatiivse faktori alusel, siis Kontsern monitoorib, kas indikaator jätkab eksisteerimist või on muudetud.

POCI-tasemel finantsvarade ECL-i mõõdetakse alati eluaegselt. Kontsern seetõttu kajastab eluaegsete oodatavate krediirikahjude kumulatiivseid muutuseid.

Kontsernil on ECL-i mõõtmisele kolm lähenemisviisi:

(i) hindamine individuaalsel alusel;

(ii) portfelli-põhine hinnang: sisemised reitingud on hinnatud individuaalsel alusel, kuid samad krediidiriski parameetrid (näiteks PD, LGD) rakendatakse ECL-i arvutamise protsessis sarnastele krediidireitingutele ja homogeensetele segmentidele laenuportfellis, ja

(iii) hindamine väliste reitingute alusel.

Üldiselt, ECL on järgmiste krediidiriski parameetrite korrutis: EAD, PD ja LGD, mida defineeritakse nagu ülalpool on defineeritud, ja mida diskonteeritakse nüüdisväärtusesse kasutades instrumendi efektiivset intressimäära. ECL-i määratletakse prognoosides krediidiriski parameetreid (EAD, PD ja LGD) igale järgnevale aastale iga individuaalse riskiavaldumise või kollektiivse segmendi eluea jooksul. Need kolm komponenti korrutatakse omavahel ja kohandatakse üleelamise tõenäosusega. Tulemusena on ECL kalkuleeritud efektiivselt iga tulevikuperioodi kohta, mida seejärel diskonteeritakse tagasi aruandluskupäevani ja liidetakse kokku. Diskontomäär, mida ECL-i arvutamiseks kasutatakse, on esialgne efektiivne intressimäär või selle lähendus.

Krediidiriski parameetrite arvutamise võtmeprintsüübid

EAD-d määratletakse eeldatava makseprofiili alusel, mis varieerub tootetüübiti.

Kaks erinevat PD profiili on kasutusel ECL-de arvutamiseks: 12-kuu PD aluseks on viimane olemasolev ajalooline maksevõimetuse tekkimise info, mida korrigeeritakse toetava edasi-vaatava informatsiooniga, kui see on asjakohane. Eluaegne PD esindab hinnangulist tõenäosust maksevõimetuse tekkimise ilmnemiseks finantsinstrumendi järelejääva eluea jooksul ja moodustub 12-kuiste PD-de summast kogu instrumendi eluea jooksul.

LGD esindab Kontserni eeldust kahju ulatusele maksejõuetuks muutunud summadest. LGD varieerub vastaspoolte löikes, nõude tüübi ja vanuse alusel, ja tagatise või muu krediiditoe olemasolu alusel. 12-kuised ja eluaegsed LGD-d määratletakse faktorite alusel, mis mõjutavad oodatavat maksevõime taastumist pärast maksejõuetuse tekkimise sündmust.

ECL-mudelisse inkorporeeritud edasivaatav informatsioon

SICRI-i hinnang ja ECL-de kalkulatsioon mõlemad inkorporeerivad toetavat edasivaatavat informatsiooni. Kontsern identifitseeris teatud majanduse võtmemuutujad, mis korreleeruvad krediidiriski ja ECL-de arengutega.

Kontsern vaatab regulaarselt üle oma metodoloogia ja eeldused et vähendada igasuguseid erinevusi krediirikahju hinnangute ja tegelike kahjude vahel. Selline järelkontroll (*back-testing*) teostatakse vähemasti kord aastas.

Rohkem üksikasjalik kirjeldus väljaantud laenude liikide kohta on esitatud alljärgnevalt

Refinantseerimislaenu – tagamata laenu eraisikutele olemasolevate laenude konsolideerimiseks ja muude kohustuste refinantseerimiseks.

Tarbimislaenu – standardtingimustel ja määratlemata sihtotstarbega tagamata tarbimislaenu eraisikutele.

Hüpoteeklaenu – standardtingimustel laenu eraisikutele ja väike-ettevõtetele, mis on tagatud elamukinnisvarale seotud hüpoteekidega ning mille sihtotstarve on suuremate kulutuste või käibevahendite finantseerimine.

Liisingud – laenu eraisikutele, mille eesmärk on sõidukite ost.

Muud laenu – laenu juriidilistele isikutele, mis on tagatud eraisiku käenduse või finantseeritud varaga, peamiselt laenu käibekapitali ja põhivarainvesteeringute finantseerimiseks.

12. Äritegevuse ja muud nõuded

	31.12.2019	31.12.2018	1.01.2018
Maksude ettemaksed ja maksutagastused (Lisa 19)	0	3 218	5 712
Muud varad	102 209	102 209	102 209
Ettemaksed	136 424	97 439	136 770
Muud nõuded	656 498	582 223	516 290
Kokku, sealhulgas:	897 131	785 089	760 981
Lühiajaline osa:	852 131	740 089	715 981
Pikaajaline osa:	45 000	45 000	45 000

Ettemaksed seisuga 31.12.2019, 31.12.2018 ja 01.01.2018 sisaldavad põhitegevusega seotud ettemakseid (sealhulgas rendi, meedia, teenuste ja muude sarnaste äritegevuste ettemakseid). Muud varad sisaldavad omandatud tagatisvarasid, mis on seotud omandatud võlanõuete portfelliga ning mis eeldatavasti realiseeritakse lühiajalise äritsükli jooksul. Muud nõuded on seotud muude äritegevuse teenustega, mis ei ole portfelliga haldamine.

Äritegevuse ja muud nõuded sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu 31. detsember 2019 seisuga 288 605 eurot (31. detsember 2018: 413 651 eurot, 1. jaanuar 2018: 357 949 eurot, vaata detailsemat infot Lisas 27).

13. Raha ja raha ekvivalendid

	31.12.2019	31.12.2018	1.01.2018
Raha pangakontodel	562 033	6 438 695	1 338 751
Sularaha kassas	144 866	64 770	18 114
Kokku	706 899	6 503 465	1 356 865

14. Aktsiakapital

	Lihtaktsiad		
	31.12.2019	31.12.2018	1.01.2018
Aktsiakapital	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Lihtaktsiate arv	10 000	10 000	10 000
Aktsia nimiväärtus	100	100	100

Majandusaastal 2017 suurendati aktsiakapitali 936 088 euro võrra 1 000 000 eurole fondiemissiooniga jaotamata kasumist.

Aktsionär	31. detsember 2019		31. detsember 2018		1. jaanuar 2018	
	Omatavate aktsiate arv	Protsent	Omatavate aktsiate arv	Protsent	Omatavate aktsiate arv	Protsent
Mirje Trumsi	7 100	71%	7 100	71%	7 500	75%
Karl Mitt	1 500	15%	1 500	15%	1 500	15%
Ahti Aho	1 000	10%	1 000	10%	1 000	10%
Peeter Piho	400	4%	400	4%	0	0%
Kokku	10 000	100%	10 000	100%	10 000	100%

Aktsiaosalused on otseomandis (sh Mirje Trumsi 46% osalus) ja läbi ettevõtete PPC Holding OÜ (Mirje Trumsi 25% osalus) ja Teddy Invest OÜ (Peeter Piho 4% osalus).

15. Allutatud konverteeritavad laenud

	31.12.2019	31.12.2018	1.01.2018
Allutatud konverteeritavate laenude omakapitali komponent	1 342 318	1 284 589	906 037
Allutatud konverteeritavate laenude kohustuste komponent	5 530 337	5 002 597	3 247 665
Kokku allutatud konverteeritavad laenud, <i>split-accounting</i>	6 872 655	6 287 186	4 153 702
Diskonteeritud rahavoogude erinevus, kajastatud intressikuludes (Lisa 26)	-567 655	-287 186	-153 702
Kokku	6 305 000	6 000 000	4 000 000

Saadud allutatud konverteeritavad laenud seisuga 31. detsember 2019 summas 6,3 miljonit eurot (31. detsember 2018: 6 miljonit eurot, 1. jaanuar 2018: 4 miljonit eurot) on kajastatud vastavuses osalise kajastamise meetodiga (*split-accounting*) omakapitali ja kohustuse komponentidena, kajastamise arvestuspõhimõtete detailid on avalikustatud Lisa 2.5. lõigus k. Allutatud laenude konverteerimise kuupäevad on vastavalt 1. juuli 2021 ja 29. detsember 2022, intressimäärad on 9,5% - 11,0%, alusvaluuta on euro, ning tagatise ega pante ei ole seatud.

16. Kapitalijaotused ja -jaotusettepanekud

Dividendid kuulutati välja ja jaotati majandusaastal 2019 summas 125 000 eurot (netodividendid 100 000 eurot), ettevõtte tulumaksukulu majandusaastal 2019 dividendidelt oli 25 000 eurot ja 912 eurot Leedu tütarettevõtja kasumilt. Majandusaastatel 2018 ja 2017 ei ole dividende deklareeritud ega jaotatud. Ettepanek lihtaktsiate alusel dividendide maksmiseks kuulub aktsionäride üldkoosolekul kinnitamisele ja vastavaid kohustusi ei ole seisuga 31. detsember kajastatud.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustus seisuga 31. detsember 2019, mis kaasneks kogu jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, oleks 3 531 843 eurot (31.12.2018: 1 670 044 eurot, 01.01.2018: 901 083 eurot) ja seetõttu oleks netodividendidena võimalik välja maksta 14 127 373 eurot (31.12.2018: 6 680 176 eurot, 01.01.2018: 3 604 330 eurot).

17. Võlad tarnijatele ja muud kohustused

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Võlad tarnijatele	165 800	193 544	92 619
Võlgnevused töötajatele	409 789	234 209	128 902
Maksukohustused (Lisa 19)	320 197	184 964	110 877
Intressikohustused	347 404	169 023	252 704
Muud kohustused	19 825	157	28 413
Kokku	1 263 015	781 897	613 515

Võlad tarnijatele ja muud kohustused sisaldavad kohustusi seotud osapooltele (Lisa 27) seisuga 31. detsember 2019 summas 8 017 eurot (31.12.2018: 47 409 eurot). Võlad tarnijatele ja muud kohustused kuuluvad tasumisele Kontserni tavapärase äriotsuse jooksul (tavaliselt kaheteistkümne kuu jooksul).

18. Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused

	31.12.2019	Tähtaeg kuni 12 kuud	Tähtaeg 1-5 aastat	Intressimäär	Lõpptähtaeg
Võlakirjad	18 518 300	9 854 500	8 663 800	9% - 11%	2020 - 2023
Pangalaenud	633 703	43 628	590 075	2.75%*	2020 - 2022
Muud laenud	37 701 184	18 594 184	19 107 000	6% - 9.5%	2020 - 2021
Rendid	465 181	147 442	317 739	2% - 5%	2020 - 2022
Kapitaliseeritud kulud	-1 807 370	-1 316 441	-490 929	9% - 11%	2020 - 2023
Kokku kohustused	55 510 998	27 323 313	28 187 685		

	31.12.2018	Tähtaeg kuni 12 kuud	Tähtaeg 1-5 aastat	Intressimäär	Lõpptähtaeg
Võlakirjad	17 746 900	7 254 300	10 492 600	10% - 13%	2019 - 2021
Pangalaenud	676 181	42 478	633 703	2.75%*	2019 - 2022
Muud laenud	18 641 535	2 864 535	15 777 000	6% - 9.5%	2019 - 2021
Rendid	280 954	85 377	195 577	2% - 5%	2020 - 2022
Kapitaliseeritud kulud	-1 579 342	-731 552	-847 790	9% - 13%	2019 - 2022
Kokku kohustused	35 766 228	9 515 138	26 251 090		

	01.01.2018	Tähtaeg kuni 12 kuud	Tähtaeg 1-5 aastat	Intressimäär	Lõpptähtaeg
Võlakirjad	14 065 900	2 179 200	11 886 700	9% - 13%	2018 - 2020
Pangalaenud	1 010 839	334 658	676 181	2.75%* - 12.5%**	2018 - 2022
Muud laenud	600 000	600 000	0	11% - 13%	2018
Rendid	321 263	86 915	234 348	2% - 5%	2020 - 2022
Kokku kohustused	15 998 002	3 200 773	12 797 229		

*2,75% + 6-kuu Euribor, **12,75% + 6-kuu Euribor

Väljaantud tagatud ja tagamata võlakirjade ja tagatud laenude peamine kovenant on omakapitali määr (kokku omakapital / kokku varad), mida peab hoidma igal ajahetkel vähemalt 30% või kõrgemal tasemel (vaata Lisa 3 lõiku „Kapitalijuhtimine“ täiendava infoga omakapitali määra kohta seisuga 31. detsember 2019 ning võrdlusperioodide aastalõppude seisudega). Omakapitali määr on vastavuses finantseerimislepingutes määratud kovenantide tingimustega seisuga 31. detsember 2019 ja 2018 ning 1. jaanuar 2018 (vaata Lisa 3).

Täiendavalt on kovenantidena seatud teatud piirangud omakapitali väljamaksetele, mis ületavad kindlaksmääratud piiratud omakapitali (*restricted equity*) taset, ning muudatustele aktsionäride ringis.

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Rendiga soetatud varade bilansiline jääkväärtus			
Rendid	515 861	332 179	356 437
Kokku	515 861	332 179	356 437
Tagatiseks panditud varade bilansiline jääkväärtus			
Bilansiline jääkväärtus	74 033 455	42 177 530	22 382 455
Kokku	74 033 455	42 177 530	22 382 455

PlusPlus on välja andnud tagatud ja tagamata võlakirju ning saanud tagatud ja tagamata laene investoritelt ning pankadelt. Võlakirjad ja tagatud laenud on tagatud panditud varadega, mis koosnevad peamiselt omandatud võlanõuete portfelligest. Pangalaenude kohustused on tagatud varadele seatud kommertspandiga summas 1 755 000 eurot (ja kuni seisuga 31.12.2017 täiendavalt: viiele kinnisvaravaldusele seatud hüpoteegiga kogusummas 1 150 000 eurot ning Kontserniga seotud nelja isiku isikliku käendusega).

Majandusaastal 2019 toimusid järgmised muutused intressikandvate laenude ja krediidilepingute saldodes:

Intressikandvad laenud ja võlakohustused	Saldo seisuga 31.12.2018	Perioodi jooksul võetud laenud	Perioodi jooksul tagasimakstud laenud	Saldo seisuga 31.12.2019
Võlakirjad	17 746 900	7 045 000	-6 273 600	18 518 300
Pangalaenud	676 181	0	-42 478	633 703
Muud laenud	18 641 535	27 269 184	-8 209 535	37 701 184
Rent	280 954	227 658	-43 431	465 181
Kapitaliseeritud kulud	-1 579 342	-1 352 129	1 124 101	-1 807 370
Kokku	35 766 228	33 189 713	-13 444 943	55 510 998

Seisuga 31. detsember 2019 ületavad Kontserni lühiajalised kohustused 10,4 miljoni euro (lühiajaliste kohustuste kattekordaja 0,64) võrra käibevarasid, mis on kooskõlas Kontserni pikaajalise finantseerimisstrateegiaga. Pikaajalised laenud ja võlakirjad, millele tagastamistähtaeg saabub 2020. aasta lõpus, tagastatakse ja refinantseeritakse vastavalt investoritega kokkulepitud tingimustele. Täiendava info saamiseks palun vaata Lisa 3 „Finantsriskide juhtimine“ peatükkide „Krediidirisk“, „Likviidsusrisk“ ja „Õiglane väärtus“ detaile.

19. Maksuvõlad ja -ettemaksed

	31.12.2019		31.12.2018		1.01.2018	
	Maksude ettemaksed	Maksu-kohustused	Maksude ettemaksed	Maksu-kohustused	Maksude ettemaksed	Maksu-kohustused
Käibemaks	0	11 573	0	1 560	495	2 550
Üksikisiku tulumaks	0	117 895	0	64 076	0	33 131
Erisoodustuste tulumaks	0	3 636	0	2 807	0	3 668
Sotsiaalmaks	0	166 209	0	109 009	0	67 104
Pensionikindlustuse makse	0	11 875	0	3 661	0	2 364
Töötuskindlustuse makse	0	6 454	0	3 781	0	2 060
Maksude ettemaksukonto saldo	0	2 555	3 218	0	5 217	0
Kokku maksuvõlad ja -ettemaksed (Lisad 12 ja 17)	0	320 197	3 218	184 894	5 712	110 877

20. Siduvad ja tingimuslikud kohustused

Kasutusrendilepingute kohustused on kajastatud IFRS 16 alusel kui liisingukohustused — Kontsern rentnikuna

Kontserni ettevõtted on sõlminud pikaajalisi mitte-katkestatavaid üürilepinguid Eestis, Lätis ja Leedus.

Võimaliku maksuauditiga seotud kaalutlused

Eesti

Maksuhaldurid ei ole alustanud ega varasemalt sooritanud maksuauditeid ega individuaaljuhtumi auditeid üheski Kontserni ettevõttes. Maksuhalduritel on õigus verifitseerida äriühingute maksuaruandlust kuni viie aasta jooksul alates maksuaruandluse esitamisest ning vastavalt leitavatele vigadele, määrata täiendavaid makse, intresse ja trahve. Juhtkonna hinnangul ei eksisteeri mingeid asjaolusid, mis võiksid viia maksuhalduri Kontsernile oluliste täiendavate maksude määramisele.

Läti, Leedu ja Soome

Juhtkonna hinnangul ei eksisteeri mingeid asjaolusid, mis võiksid viia maksuhalduri Kontsernile oluliste täiendavate maksude määramisele.

21. Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud asukohamaade lõikes	2019	2018	Põhitegevuse tulud tegevusalade lõikes	2019	2018
Soome	2 006 541	0	Omandatud võlanõuete portfellide haldamine	23 954 823	12 735 918
Eesti	9 169 926	3 272 848	Muud teenused	683	12 132
Läti	7 461 955	5 021 600	Muud tulud	3 337	9 405
Leedu	5 705 712	4 465 673	Krediidiandja tegevused	385 291	6 486
			<i>Sealhulgas intressitulu (Lisa 22)</i>	<i>372 511</i>	<i>2 666</i>
Laenude väärtuse vähenemine	148 904	0	Laenude väärtuse vähenemine	148 904	0
Kokku põhitegevuse tulud	24 195 230	12 760 121	Kokku põhitegevuse tulud	24 195 230	12 760 121

22. Intressitulu

	2019	2018
Refinantseerimine	88 894	0
Kinnisvaralaenud	91 207	0
Tarbijakrediidid	75 308	0
Rendid	66 910	0
Muud	50 192	2 666
Kokku intressitulu	372 511	2 666
Sealhulgas:		
<i>Eesti</i>	<i>259 257</i>	<i>2 666</i>
<i>Läti</i>	<i>99 057</i>	<i>0</i>
<i>Leedu</i>	<i>14 197</i>	<i>0</i>

23. Tegevuskulud

	2019	2018
Omandatud võlanõuete portfelli haldamiskulud	2 240 235	1 489 886
Konsultatsioonid ja vastavusregulatsioonid	236 697	204 731
Tasud, maksud ja kindlustus	230 615	133 975
Reisid ja transport	182 239	130 842
Telekommunikatsioon ja andmeside	252 225	114 252
Kontor ja sisustus	113 945	71 069
Seadmed ja tarvikud	111 820	98 598
Turundus ja arendus	80 974	29 291
Personal ja koolitus	72 557	23 900
Professionaalsed teenused	298 783	75 116
Muud mitmesugused tegevuskulud	14 153	8 666
Kokku tegevuskulud	3 834 241	2 380 326

24. Tööjõukulud

	2019	2018
Töötasud ja palgad	3 005 833	1 712 020
Sotsiaalmaksude kulu	719 507	518 681
Kokku tööjõukulud	3 725 340	2 230 701
Töötajate keskmine arv	82	50

25. Finantstulud

	2019	2018
Intressitulu	773	391
Muud finantstulud	0	23 912
Kokku finantstulud	773	24 303

26. Finantskulud

	2019	2018
Väljaantud võlakirjade intressikulud	2 358 816	2 424 824
Intressikandvate laenude intressikulud	3 017 358	1 134 248
Finantseerimistegevustega otseselt seotud kulud (võlakirjad ja laenud)	1 124 101	339 801
Allutatud konverteeritavate laenude diskonteeritud rahavoo mõju (Lisa 15)	280 469	133 484
Muud finantskulud	9 956	56 911
Kokku finantskulud	6 790 700	4 089 268

27. Tehingud seotud osapooltega

Lisa 6 pakub teavet Kontserni kooslusest, sealhulgas tütaretevõtete ja valdusettevõtte üksikasju. Alljärgnevas tabelis on esitatud vastaval majandusaastal seotud osapooltega sooritatud tehingute koondsummad.

	31.12.2019		31.12.2018		01.01.2018	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Valdusettevõtte	204 285	0	214 408	0	194 224	0
Juhatus ja erainvestorid, kellel on märkimisväärne osalus; nende kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	84 320	8 017	199 243	47 409	163 725	0
Kokku	288 605	8 017	413 651	47 409	357 949	0

	2019		2018		
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid	
Valdusettevõtte		0	138	0	138
Juhatus ning olulise omandiõigusega erainvestorid, ettevõtted nende kontrolli või olulise mõju all		884 920	276	646 989	276
Kokku		884 920	414	646 989	414

Juhtkonna võtmeisikute hüved

	2019	2018
Palgad ja töötasud	347 016	279 203
Kokku	347 016	279 203

28. Aruandekuupäevajärgsed sündmused

2019. aasta lõpus ilmusid Hiinast esimesed uudised COVID-19 (koroonaviirus) kohta. Aasta lõpuks oli olukord selline, et Maailma Terviseorganisatsioonile (*World Health Organisation*) raporteeriti piiratud arv tundmatu viiruse juhtumeid. 2020. aasta esimestel kuudel levis viirus juba globaalselt ja kvalifitseeriti pandeemiaks. Kuna antud situatsioon on käesolevate konsolideeritud finantsaruannete avaldamise hetkel endiselt arenev, siis näib, et negatiivne mõju globaalsele ja kohalikule majandusele võib olla tõsisem, kui esialgselt eeldati.

Me oleme kaalutlenud COVID-19 (koroonaviirus) pandeemia puhangut ja selle lühiajalisi ning pikaajalisi võimalikke mõjusid Kontsernil. Me leiame, et antud haiguspuhang on mittekorrigeeriv bilansipäevajärgne sündmus, mis ei mõjuta varade ja kohustuste mõõtmist konsolideeritud finantsaruannetes seisuga 31. detsember 2019 või lõppenud aasta kohta. Kuna situatsioon on alles arenev, siis peab juhtkond ebapraktiliseks avaldada kvantitatiivset hinnangut antud puhangu potentsiaalse mõju kohta Kontsernil.

Ettevõtte juhtkond hindab siiski, et lühiajaliselt (12 kuu jooksul alates käesoleva aastaaruande koostamise hetkest) on mõju Ettevõtte rahavoogudele oluline ja võimalik mõju omandatud võlanõuete portfelli bilansilisele väärtusele on Lisas 3 esitatud sensitiivsusanalüüsi väärtusvahemike piires.

Finantsaruannete koostamise perioodil alates bilansipäevast 31. detsember 2019 ei ole olnud muid tähelepanuväärseid bilansipäevajärgseid sündmusi, mis võiksid märkimisväärselt mõjutada käesolevaid finantsaruandeid. Seoses 2020. aastal arenenud ülalkirjeldatud majandusliku situatsiooni võimaliku mõjuga Kontsernil, palun vaata Lisas 3 „Finantsriskide juhtimine“ peatükkide „Krediidirisk“, „Likviidsusrisk“ ja „Õiglase väärtus“ avaldatud infot.

29. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded

Kooskõlas Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusele, tuleb konsolideeriva äriühingu (Emaettevõtte) majandusaasta konsolideerimata finantsaruannete (põhjaruanded) informatsioon avalikustada konsolideeritud finantsaruannete lisades. Emaettevõtte põhjaruannete valmistamisel on kasutatud samasid arvestuspõhimõtteid nagu konsolideeritud finantsaruannete koostamisel. Eraldiseisvates põhjaruannetes on tütarettevõtete kajastamise arvestuspõhimõtteid kohandatud kooskõlas IAS 27 (*Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded*) lisainformatsiooni esitamise nõuetega.

Emaettevõtte konsolideerimata aruanded sisaldavad investeeringuid tütarettevõtetesse kapitaliosaluse meetodil.

Konsolideerimata finantsseisundi aruanne
31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	31.12.2019	31.12.2018 Korrigeeritud	1.01.2018 Korrigeeritud
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	216 169	238 516	201 828
Kasutusõigusvarad	78 028	102 497	126 233
Immateriaalsed põhivarad	531 517	284 222	127 597
Investeeringud	213 093	540 000	0
Finantsinvesteeringud	11 300 514	7 070 425	5 349 690
Omandatud võlanõuete portfelliid	36 100 928	19 905 559	9 542 287
Äritegevuse ja muud nõuded	20 542 499	11 273 000	5 400 000
Kokku põhivara	68 982 748	39 414 219	20 747 635
Käibevarad			
Omandatud võlanõuete portfelliid	9 993 697	4 973 612	3 100 217
Äritegevuse ja muud nõuded	4 080 216	2 525 439	1 724 426
Raha ja raha ekvivalendid	242 013	5 880 197	1 057 701
Kokku käibevarad	14 315 926	13 379 248	5 882 344
Kokku varad	83 298 674	52 793 467	26 629 979
Omakapital			
Aktsiakapital	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Reservkapital	100 000	100 000	100 000
Allutatud konverteeritavad laenud	1 342 318	1 284 589	906 037
Jaotamata kasum	20 213 235	9 930 775	6 001 956
Kokku omakapital	22 655 553	12 315 364	8 007 993
Kohustused			
Pikaajalised kohustused			
Allutatud konverteeritavad laenud	5 530 336	5 002 597	3 247 665
Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused	27 336 006	25 501 445	11 948 106
Rendikohustused	23 736	23 736	23 736
Kokku pikaajalised kohustused	32 890 078	30 527 778	15 219 507
Lühiajalised kohustused			
Võlad tarnijatele ja muud kohustused	545 327	465 242	416 511
Intressikandvad laenud ja muud võlakohustused	27 153 424	9 406 322	2 883 471
Rendikohustused	54 292	78 761	102 497
Kokku lühiajalised kohustused	27 753 043	9 950 325	3 402 479
Kokku omakapital ja kohustused	83 298 674	52 793 467	26 629 979

Konsolideerimata koondkasumiaruanne
31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	2019	2018 Korrigeeritud
Põhitegevuse tulud	14 548 062	7 419 907
Muud tulud	0	9 405
Tegevuskulud	2 065 564	1 229 678
Tööjõukulud	1 312 081	820 339
Põhivara kulum ja väärtuse langus	194 035	113 015
Muud kulud	11 614	2 334
Ärikasum	10 964 768	5 263 946
Finantstulud	6 369 754	2 687 021
Finantskulud	6 763 923	4 022 148
Kasum enne tulumaksustamist	10 570 599	3 928 819
Tulumaks	25 000	0
Aruandeaasta kasum	10 545 599	3 928 819
Kokku aruandeaasta koondkasum	10 545 599	3 928 819

Konsolideerimata rahavoogude aruanne
31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	2019	2018 Korrigeeritud
Rahavood äritegevusest		
Kasum enne tulumaksustamist	10 570 599	3 928 819
Korrigeerimised mitterahalistele kirjetele:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	194 035	113 015
Muutused käibekapitalis:		
Äritegevusega seotud nõuete ja muude nõuete muutus	1 133 909	-254 117
Äritegevusega seotud kohustuste ja muude kohustuste muutus	-719 968	-804 609
Omandatud võlanõuete portfelli muutus	-21 215 454	-12 236 667
Muud korrigeerimised:		
Intressikulu	5 637 983	4 003 278
Muud finantstulud ja -kulud	-6 368 169	-2 668 152
Intressitulu	254	391
Kokku rahavood äritegevusest	-10 766 811	-7 918 042
Rahavood investeerimistegevusest		
Materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamine	-394 514	-282 593
Muude investeerimisobjektide soetamine	-213 092	0
Tütarettevõtete soetamine	25 000	-50 000
Saadud laenud	-10 812 845	-6 298 000
Saadud laenude tagasimaksed	177 000	233 000
Saadud intressid	1 144 185	121 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-10 074 266	-6 276 593
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud ja väljaantud võlakirjad	26 763 600	27 918 987
Saadud laenude ja väljaantud võlakirjade tagasimaksed	-6 934 735	-7 397 998
Rendikohustuste tagasimaksed	-20 690	-44 726
Makstud intressid laenudelt	-4 807 431	-3 456 532
Makstud rendikohustuse intressid	-2 851	-2 600
Saadud allutatud konverteeritavad laenud	305 000	2 000 000
Kasumijaotised	-100 000	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	15 202 893	19 017 131
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-5 638 184	4 822 496
Raha ja raha ekvivalendid aasta alguses	5 880 197	1 057 701
Raha ja raha ekvivalendid aasta lõpus	242 013	5 880 197

Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne
31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

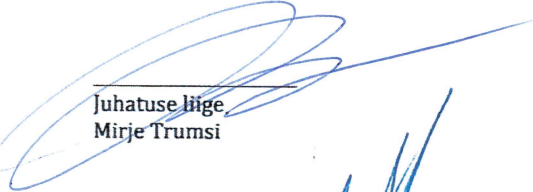
	Aktia- kapital	Reservid	Allutatud konverteeri- tavad laenud	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 1. jaanuar 2018	1 000 000	100 000	906 037	6 001 956	8 007 993
Allutatud konverteeritav laen	0	0	378 552	0	378 552
Kokku tehingud omanikega	0	0	378 552	0	378 552
Aruandeaasta kasum	0	0	0	3 928 819	3 928 819
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	3 928 819	3 928 819
Saldo seisuga 31. detsember 2018	1 000 000	100 000	1 284 589	9 930 775	12 315 364
Saldo seisuga 1. jaanuar 2019	1 000 000	100 000	1 284 589	9 930 775	12 315 364
Allutatud konverteeritav laen	0	0	57 729	0	57 729
Kasumijaotised	0	0	0	-100 000	-100 000
Muud korrigeerimised	0	0	0	-163 139	-163 139
Kokku tehingud omanikega	0	0	57 729	-263 139	-205 410
Aruandeaasta kasum	0	0	0	10 545 599	10 545 599
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	10 545 599	10 545 599
Saldo seisuga 31. detsember 2019	1 000 000	100 000	1 342 318	20 213 235	22 655 553

Emaettevõtte konsolideerimata korrigeeritud omakapital on alljärgnev seisuga:

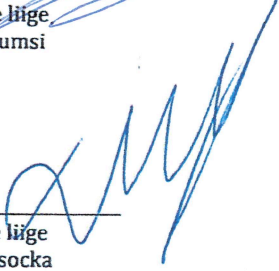
	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	22 655 553	12 315 364	8 007 993
Tütarettevõtete bilansiline väärtus konsolideerimata bilansis (-)	-11 300 514	-7 070 425	-5 349 690
Tütarettevõtete kajastamine kapitaliosaluse meetodil (+)	11 300 514	7 070 425	5 349 690
Kokku	22 655 553	12 315 364	8 007 993

Juhatuse kinnitus 2019. aasta konsolideeritud aastaaruandele

Käesolevaga kinnitame Aktsiaseltsi PlusPlus Capital 2019. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandes avalikustatud informatsiooni õigsust.

Juhatuse liige
Mirje Trumsi

Juhatuse liige
Linda Visocka

Tallinn, 20. aprill 2020

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS-i PlusPlus Capital aktsionäridele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i PlusPlus Capital ja selle tütarettevõtete (koos Kontserni) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitoritegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitoritegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet ja müügitulu jaotust tegevusalade lõikes (EMTAK) (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglase esitusviisi;

- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Lauri Past
Vandeaudiitor, litsents nr 567

Rando Rand
Vandeaudiitor, litsents nr 617

20. aprill 2020
Tallinn, Eesti

Kasumi jaotamise ettepanek

Aktsiaseltsi PlusPlus Capital juhatus teeb aktsionäridele üldkoosolekul ettepaneku jaotada majandusaasta 2019 kasum järgmiselt (eurodes):

Jaotamata kasum seisuga 31.12.2019	17 659 216
Dividendid	500 000
Jaotamata kasum pärast jaotamist	17 159 216

Tallinn, 20. aprill 2020

Juhatuseliige
Mirje Trumsi

Juhatuseliige
Linda Visocka

Tallinn, 20. aprill 2020

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes (EMTAK)

Aktsiaseltsi PlusPlus Capital müügitulu majandusaastal 2019 on tegevusalade lõikes (EMTAK) jaotatud järgmiselt:

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu (%)	Põhitegevusala
Investeeringud võlakirjadesse, väärtpaberitesse ja muudesse sarnastesse finantsvahenditesse	64301	23 955 506	99%	Jah
Muu laenuandmine, v.a. pandimajad	64929	239 724	1%	Jah
Põhitegevuse tulud kokku		24 195 230		

The background is a solid teal color. It features several large, white, abstract shapes. On the left side, there are two large, rounded, teardrop-like shapes pointing towards each other. A large, white, diamond-shaped shape is positioned in the lower right quadrant. The overall composition is minimalist and modern.

PLUS & PLUS
CAPITAL

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Usaldusfondide, investeerimisfondide ja sarnaste finantsüksuste investeerimine võlakirjadesse, väärtpaperitesse jms finantsvahenditesse	64301	14548062	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6224020
E-posti aadress	info@pluspluscapital.eu
Veebilehe aadress	www.pluspluscapital.eu